

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

DIVADELNÍ FAKULTA

Dramatická umění

Produkce

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

NEFINANČNÍ SYSTÉMOVÉ NÁSTROJE PODPORY KULTURY

Sára Pospíšilová

Vedoucí práce: MgA. Denisa Václavová

Oponent práce: MgA. Petr Prokop

Datum obhajoby: 2.–3. září 2020

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2020

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

THEATRE FACULTY

Performing Arts

Arts Management

BACHELOR THESIS

NON-FINANCIAL INSTRUMENTS OF CULTURAL SUPPORT

Sára Pospíšilová

Supervisor: MgA. Denisa Václavová

Examiner: MgA. Petr Prokop

Dissertation defense: 2–3th September 2020

Degree granted: BcA.

Prague, 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

NEFINANČNÍ SYSTÉMOVÉ NÁSTROJE PODPORY KULTURY

vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Abstrakt

Bakalářská práce si klade za cíl zmapovat nefinanční nástroje podpory kultury a jejich způsob praktického využití demonstrovat na čtyřech městských částech hlavního města Prahy. Jednotlivé kapitoly definují rozdíl mezi finanční a nefinanční podporou kultury. Dále představují výčet hlavních nefinančních nástrojů, který je doplněn o inspirativní příklady z měst České republiky a ze zahraničí. Práce hledá odpovědi na otázky, zdali se dají nefinanční nástroje vyčíslit a komu jsou určeny. Závěrečná část představuje systém nefinančních nástrojů podpory kultury na území městských částí Prahy 6, Prahy 7, Prahy 10 a Prahy 14. Zmíněné městské části práce nekomparuje, nýbrž poskytuje informace o funkčních nefinančních nástrojích, které veřejná správa poskytuje kulturním aktérům tvořícím na jejich území. Zdroj informací práce se neomezuje pouze na legislativní prameny, odkazy na strategické materiály a studie, ale přináší aktuální autentické výpovědi zastupitelů, úředníků a kulturních aktérů. Víze práce tkví ve zviditelnění druhu podpory kultury, který nebývá strategicky a transparentně ukotven ve fungování veřejné správy.

Abstract

The bachelor's thesis aims to map non-financial instruments of cultural support and demonstrate their practical use in four city districts of the capital city of Prague. The individual chapters define the difference between financial and non-financial support for culture. They also present a list of the main non-financial instruments, which is supplemented by inspiring examples from cities in the Czech Republic and abroad. The thesis seeks answers to the questions of whether non-financial instruments can be quantified and to whom they are intended. The final part presents a system of nonfinancial instruments to support culture in the city districts of Prague 6, Prague 7, Prague 10 and Prague 14. The thesis does not compare the districts, but provides information on functional non-financial instruments provided by public service to cultural actors in their territory. This work doesn't take information only from legislative sources, references to strategic materials and studies, but brings current authentic statements of representatives, officials and cultural actors. The vision of the work is to bring attention to the type of cultural support, which is not strategically and transparently anchored in the functioning of public administration.

Poděkování

Děkuji Denise Václavové za podporu a zásobování nápady. Děkuji Davidu Kašparovi za inspirativní myšlenky a nový způsob uvažování nad podporou kultury. Děkuji Andree Bártové Švandové a Petrovi Peřinkovi z Kreativní Prahy za spoustu skvělých tipů a informací, ke kterým bych se bez nich náročněji dostávala. Děkuji všem úředníkům z Prahy 6, Prahy 7, Prahy 10 a Prahy 14, kteří si na mne udělali čas a byli vstřícní a otevření během rozhovorů. Děkuji všem kulturním aktérům, kteří se se mnou kreativně zamýšleli nad něčím, co nebylo ještě definováno. Děkuji Dominice Pospíšilové, Patricii Belecové a Pavlovi Janovi za podporu a motivaci.

Obsah

Seznam příloh	1
Seznam použitého označování a zkratk	2
1 Úvod	3
2 Podpora kultury	5
3 Vymezení pojmů	9
3.1 Městská část a její funkce v podpoře kultury	9
3.2 Finanční podpora kultury	10
3.3 Nefinanční podpora kultury	11
3.4 Kulturní a kreativní odvětví (KKO).....	12
3.5 Odbor kultury MČ	13
3.6 Art District.....	14
4 Systematicčnost a ukotvení ve strategiích	15
5 Lze nefinanční nástroje podpory kultury vyčíslit?	18
6 Možnosti podpory a její následné využití v praxi	19
6.1 Zázemí.....	19
6.2 Zábory	22
6.3 Mobiliář	25
6.4 Propagace	26
6.5 Záštitá	29
6.6 Networking	29
6.7 Informování.....	32
6.8 Analytika.....	33
6.9 Personální opora.....	34
7 Komu jsou nefinanční nástroje podpory kultury určeny?	36
8 Využívání nefinančních nástrojů v praxi na území MČ	38
8.1 Městská část Praha 6	39
8.2 Městská část Praha 7	43

8.3	Městská část Praha 10.....	50
8.4	Městská část Praha 14.....	54
9	Závěr	58
	Literatura a prameny	60
	Příloha č. 1	68

Seznam příloh

Příloha č. 1. Kraje a strategické dokumenty kulturních a kreativních odvětví

Seznam použitého označování a zkratk

AD7 Art District 7

a.s. Akciová společnost

ČR Česká republika

DPH Daň z přidané hodnoty

DPČ Dohoda o pracovní činnosti

DPP Dohoda o provedení práce

FB Facebook

HMP Hlavní město Praha

IG Instagram

IPR Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy

KKO Kulturně kreativní odvětví

KREP Kreativní Praha, z.ú.

MČ Městská část

MHMP Magistrát hlavního města Prahy

MK ČR Ministerstvo kultury České republiky

o.p.s. Obecně prospěšná společnost

P14K Praha 14 kulturní

s.r.o. Společnost s ručením omezeným

1 Úvod

„Kultura je živý potenciál města.“¹ David Kašpar, 2019

Ve své bakalářské práci se budu věnovat nefinančním nástrojům podpory kultury, které po zahraničním vzoru vnímám jako efektivní doplněk finanční podpory.

Téma mé práce vnímám jako důležité k prozkoumání a popisu, neboť z pramenů, ze kterých jsem vycházela během práce jsem došla k výstupu, že nefinanční podpora nebývá přímo pojmenovaná a jak veřejná správa, tak kulturní aktéři v mnohých případech ani nevědí, že je možné tyto nástroje poskytovat a užívat. O nefinanční podpoře se stěží dočtete v kulturních analýzách, studiích a bohužel ji nenajdete ani ve většině strategických dokumentech.

Na začátku práce jsem se obecně věnovala podpoře kultury a vycházela z analytických a koncepčních dokumentů, které byly vydány v tuzemsku a zahraničí. Vyhodnotila jsem, že je pro práci důležité vymezit několik pojmů, které se týkají nefinančních nástrojů podpory. Rozdílům mezi finanční a nefinanční podporou a dalším pojmům se věnuje celá třetí kapitola. Nefinanční nástroje mohou podpořit cíle kulturních politik jednotlivých územních celků, proto jsem neopomenula ani důležitost jejich systematizace ve strategických dokumentech. Prací se snažím doložit, že i když nejsou všechny nabídnuté nefinanční nástroje finančně vyčíslitelné, neubírá jim to na jejich hodnotě. Finančně vyčíslitelné i nevyčíslitelné nástroje podpory zvyšují potenciál pro ekonomický růst města/městské části.

Vytvořila jsem myšlenkovou mapu všech nástrojů, které se v tuzemsku a v zahraničí využívají. K těmto nástrojům jsem vyhledala konkrétní příklady z praxe. Na příkladech z České republiky a zahraničí chci ilustrovat, že nefinanční nástroje mohou sloužit jako benefit nejen pro kulturní aktéry, ale i pro veřejnou správu, která skrze ně podporuje svojí image – značku a může významně přispět kulturnímu a komunitnímu životu na svém území, tedy i ke zkvalitnění života svých obyvatel. Před praktickou částí mé práce jsem definovala cílové skupiny této podpory, neboť v některých případech potřebuje i soukromý kulturní sektor

¹ HEČKOVÁ, Michaela. *Koncepce rozvoje kultury městské části Praha 10 na období 2020-2025*. Praha: Městská část Praha 10, 2019. *Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007-2013*. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, 2006. ISBN 80-86310-62-0.

nefinanční nástroje podpory, jelikož města/městské části disponují určitými legislativními pravomocemi, kterých například sponzoři nedosahují. V rámci praktické části mé práce jsem zašla na úřady městských částí Prahy 6, Prahy 7, Prahy 10 a Prahy 14 a diskutovala s úředníky a zastupiteli nad tím, jak využívají nefinanční nástroje podpory a zdali je mají systémově a transparentně ukotveny.

Práce si klade za cíl zmapovat nefinanční nástroje podpory kultury a jejich způsob praktického využití demonstrovat na čtyřech městských částech hlavního města Prahy.

Věřím, že následky systémového využívání nástrojů nefinanční podpory kultury se pozitivně odrazí i v krizových časech, neboť je podpora založena na komunikaci a bližším vztahu úřadů s kulturními aktéry.

2 Podpora kultury

Dle SWOT analýzy Koncepce pro podporu umění ČR na léta 2015–2020 patří financování české kultury k silným stránkám systému podpory. Finanční podpory umění v České republice lze dosáhnout skrze dotace z veřejných rozpočtů, z nadačních fondů, fondů a programů Evropské unie, formou firemního dárcovství či sponzorsky.² Systém si zakládá na rozmanitosti finanční podpory. S granty se však obtížně dlouhodobě plánuje, jelikož je jejich podpora fixně stanovena buď na jeden rok nebo při víceleté podpoře maximálně na čtyři roky. Koncepce představuje některé nefinanční nástroje, ale nepojmenovává je přímo. Nefinanční podpora nedokáže nahradit finanční podporu a poskytnout komplexní řešení pro kulturní akce. Narušuje trh, jelikož v této formě podpory nedochází k DPH obratu.³ Proto k ní přistupuji pouze jako k vhodnému doplňku finanční podpory.

Pokud bude veřejná správa aktivně rozvíjet možnosti podpory, stane se atraktivnější pro osoby z kulturního a kreativního sektoru. Podpora této oblasti může mít za důsledek zkvalitnění kulturní nabídky, která je nedílnou součástí duševní pohody a životní úrovně obyvatel.⁴ Zároveň může mít pozitivní dopady na kulturní turismus. Na samotné kulturní aktéry jsou napojení i investoři, kteří podporují ekonomiku města.⁵ Kultura tedy je nedílnou součástí pro rozvoj města a přispívá k jeho udržitelnosti.

Kulturní aktéři svojí činností aktivizují dlouhý řetězec dodavatelů a odběratelů z různých odvětví a přinášejí tím prosperitu do oblasti svého působení. Rovněž toto odvětví nabízí nová pracovní místa. Dle výsledků účtu kultury za rok

² PETROVÁ A KOL., Pavla. *Koncepce podpory umění v České republice na léta 2015–2020* [online]. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 2015 [cit. 2020-07-10]. ISBN 978-80-7008-364-2. Dostupné z:

https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/koncepce_podpory_umeni_2015-2020-9898.pdf

³ *Zákon o dani z přidané hodnoty*. In: ČR: Parlament České republiky, 2004, ročník 2004, číslo 235.

⁴ DUXBURY, Nancy, Jyoti HOSAGRAHAR a Jordi PASCUAL. *Culture 21: Proč musí kultura být centrem udržitelného městského rozvoje?* [online]. Praha: Institutem plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2016 [cit. 2020-07-12]. Dostupné z:

http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Agenda%2021_Proc%20musi%20kultura%20byt%20centrem%20udrziteln%C3%A9ho%20rozvoje.pdf

⁵ MAKOVSKÝ A KOL., Lukáš. *Ekonomická udržitelnost města: analýza ekonomických dopadů Strategického plánu hl. m. Prahy, aktualizace 2016, úvodní studie* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy., 2016 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.iprpraha.cz/ekonomickaanaliza>

2018 je v kulturní oblasti zaměstnáno 214 340 lidí.⁶ Číslo zahrnuje zaměstnance (na základě pracovní smlouvy nebo DDP a DPČ), podnikatele a pomáhající rodinné příslušníky. Veřejná správa by měla rozvíjet nabídku a vytvářet plodnou půdu pro tvorbu kulturní a kreativní aktérů.⁷

„Kulturní dědictví, odvětví, umění a řemesla, udržitelná kulturní turistika a infrastruktura se mohou stát strategickými nástroji pro tvorbu výnosů a podporu zaměstnanosti. Kulturní diverzita se může spojit s ekonomickým růstem a být ekonomicky produktivní.“⁸

Nástroje nefinanční podpory mohou v mnohých případech ulehčit administrativní procesy mezi žadatelem a poskytovatelem příspěvku. Neziskové kulturní instituce jsou stále závislé na veřejných rozpočtech z grantových systémů samosprávních celků.⁹ Žadatelé v mnohých případech vrací část obdrženého obnosu zpátky poskytovateli veřejných peněz (stát, kraj, město, MČ) skrze poplatky za veřejné prostranství, pronájmy městských nebytových jednotek apod.

V rámci výzkumu jsem komunikovala se spoustou kulturních aktérů z České republiky. Z rozhovorů a strategických dokumentů vyplynulo, že hlavní problém nefinanční podpory je její nedostatečná komunikace ven. Množství poskytnutých nástrojů se často odvíjí od lobbingu kulturních manažerů. Podpora by měla být systematicky a transparentně popsána. Základem nefinanční podpory je bližší

⁶ Zaměstnanost a mzdy v kultuře v roce 2018. *Český statistický úřad* [online]. 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/122363212/0900052007a.pdf/413daa6c-6eab-4b9e-aa24-563d859c61eb?version=1.1>

⁷ LIEBERZEIT, Ing. Vladimír, Mgr. Veronika MARIANOVSKÁ a MgA. Olga ŠKOCHOVÁ. *Metodika mapování kultury v hl.m. Praze* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2019 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Methodika%20mapovani%20kultury%20v%20HMP%20.pdf>

⁸ DUXBURY, Nancy, Jyoti HOSAGRAHAR a Jordi PASCUAL. *Culture 21: Proč musí kultura být centrem udržitelného městského rozvoje?* [online]. Praha: Institutem plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2016 [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Agenda%2021_Proc%20musi%20kultura%20byt%20centrem%20udrziteln%C3%A9ho%20rozvoje.pdf, s.20.

⁹ *Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy* [online]. Praha: Projektová a rozvojová agentura, 2008 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/komparace-systemu-financni-podpory-kultury-v-cr-s-vybranymi-vyspelymi-stat-30.pdf, 14.s.

vztah mezi veřejnou správou a kulturním aktérem, kterého lze docílit skrze networking a větší vzájemnou informovanost.

Nefinanční podpora může přispět k eliminaci odlivu mozků, což je problematika týkající se především regionálních měst ČR.¹⁰ Pokud má osoba z kulturně-kreativní oblasti zázemí a podporu od veřejné správy, nepotřebuje nutně vyhledávat jinou lokalitu pro vlastní tvorbu. Berlín například řeší odliv mozků nabízením tvůrčích a pracovních míst mladým lidem, za účelem jejich profesního rozvoje a udržení v městě.¹¹

Na město mají nepřímé dopady i aktivní občanské společnosti. Skrze nefinanční podporu může město posílit lokální angažovanost. Pokud město/městská část bude kromě finanční podpory veřejně komunikovat i nástroje nefinanční podpory, které jsou určeny i aktivním občanům, zvýší se přirozeně zájem obyvatel o kulturní dění oblasti, ve které žijí, což může podpořit jejich bližší vztah a větší zodpovědnost za okolí svého bydliště. Kultura je jeden ze způsobů, kterým mohu vnímat svou příslušnost k určitému místu.

„Města, která vnímají kulturu pouze jako komoditu nebo jako ‚způsob, jak přitáhnout investice a zlepšit propagaci,‘ vykazují pouze omezený počet kulturních projevů. Životaschopná kultura je pro tep města naprosto nezbytná, neboť prostupuje všechny sféry života a tvoří základ svobody, veřejné výměny myšlenek a společenského blahobytu.“¹²

Otázkou je, jakou formou nefinanční podporu nabízet a především, jak ji komunikovat. Jednou z možností je konkrétní nástroje zařadit do grantové žádosti. Podpora by měla být systematicky rozdělována mezi žadatele. Nefinanční nástroje však mohou být určeny i jiným subjektům, než jsou žadatelé o dotace. Jejich

¹⁰ "Vize představitelů měst" v rámci projektu In Focus – rozhovor s Tomášem Macurou, primátorem Ostravy. <https://www.dotaceeu.cz/cs/microsites/op-urbact-ii/novinky/vize-predstavitelu-mest-v-ramci-projektu-in-focu> [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: UrbAct

¹¹ HOLANOVÁ, MgA. Barbora. *Rešerše grantových systémů v evropských městech* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2018 [cit. 2020-07-10].

¹² DUXBURY, Nancy, Jyoti HOSAGRAHAR a Jordi PASCUAL. *Culture 21: Proč musí kultura být centrem udržitelného městského rozvoje?* [online]. Praha: Institutem plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2016 [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Agenda%2021_Proc%20musi%20kultura%20byt%20centrem%20udrziteln%C3%A9ho%20rozvoje.pdf, s.13.

komunikace je tedy komplikovanější než v případě finanční podpory. Je důležité neopomenout ani skutečnost, že veřejná správa by měla transparentně sdělovat výsledky svých rozhodnutí ohledně podpory, a to nejen v případě financí.¹³ V přístupu k nefinanční podpoře nabízí progresivní přístup Dublin a Helsinky, jejichž praktické příklady popisují v kapitole 6.¹⁴

¹³ Rozhovor David Kašpar, osobní setkání, Praha 12. 12. 2019

¹⁴ HOLANOVÁ, Barbora. Rešerše grantových systémů v evropských městech [online]. Praha, 2018 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Reserse%20grantovych%20systemu.pdf>. Případová studie. Kreativní Praha.

3 Vymezení pojmů

3.1 Městská část a její funkce v podpoře kultury

Městské části jsou zřizované za účelem bližší komunikace s obyvateli, zaměřené se na jejich potřeby a hájení jejich zájmů, které často nemusí být pro město prioritou k řešení.¹⁵ Kompetence městských částí určuje městská vyhláška s názvem statut města. Jejich kompetence jsou nižší nežli města, které může do mnohých rozhodnutí zasahovat. Nemohou vydávat právní předpisy, jelikož nemají právní subjektivitu. Městská část je spravována zastupitelstvem, které musí čítat 5–45 členů. Zastupitelstva pražských městských částí se vyjadřují například k návrhu rozpočtu hlavního města Prahy.¹⁶ Dalšími orgány jsou starosta, kterého volí zastupitelstvo, úřad městské části a zvláštní orgány městské části.¹⁷ Městské obvody a městské části jednájí za statutární město v záležitostech jim svěřených zákonem a v mezích zákona statutem.¹⁸

V případě hlavního města Prahy se městské části neřídí Zákonem o obcích, nýbrž Zákonem o hlavním městě Praha – Zákon č. 131/2000 Sb.. „V § 3 v odst. 2 stanovuje, že městské části v rozsahu stanoveném zákonem a Statutem hlavního města Prahy vystupují v právních vztazích vlastním jménem a nesou odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Tento předpis dává městským částem hlavního města Prahy částečnou právní subjektivitu.“¹⁹ Zákon umožňuje městským částem vlastnění a nakládání se svým svěřeným majetkem. Většina zkoumaných městských částí se však shodly na tom, že mnoho majetku nevlastní, proto nemohou poskytovat například zadarmo zázemí. Tuto problematiku zapříčinila

¹⁵ KREJČÍ, Denisa. Statutární města [online]. Olomouc, 2011 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/u0xn5e/?lang=cs>. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci Právnická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Soňa Pospíšilová. str. 22 – KOUDELKA Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. 237 s.

¹⁶ Tamtéž, 21 s.

¹⁷ *Zákon o obcích (obecní zřízení)*. In: ČR: Parlament České republiky, 2000, ročník 2000, číslo 128.

¹⁸ T KREJČÍ, Denisa. Statutární města [online]. Olomouc, 2011 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/u0xn5e/?lang=cs>. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci Právnická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Soňa Pospíšilová. str. 22 – KOUDELKA Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007., 18 s.

¹⁹ Tamtéž, 19 s.

mimo jiné privatizace v 90. letech. Kromě pozemků přišly městské části i o jednotlivá neevidovaná umělecká díla ve veřejném prostoru, která byla v minulosti součástí občanské a státní výstavby.²⁰

„Zákon o obcích zná také orgány na úrovni městských obvodů a městských částí, a to zastupitelstvo městského obvodu/městské části, radu městského obvodu/městské části, starostu²¹, úřad městského obvodu/městské části a zvláštní orgány městského obvodu/městské části.“ Rozhodnutí městských částí kontroluje magistrát, který dohlíží nad dodržováním stanovených podmínek.²² Zákon o obcích také stanovuje, že městské části mají svůj vlastní rozpočet.²³

3.2 Finanční podpora kultury

Kulturní sektor v evropském kontextu může být financován třemi způsoby. Těmi jsou; financování vládními prostředky, financování tržními prostředky a financování prostřednictvím třetího sektoru. Co se týče prvního způsobu jedná se o financování skrze dotace institucím, které splní stanovené podmínky. Tento způsob je hojně využíván v neziskovém sektoru. Druhý způsob popisuje finance získané vlastní aktivitou instituce a třetí způsob je založen na individuálním dárcovství, nadacích či mecenášství a je podstatný pro soukromý sektor.

Kromě dotací pro nezávislý sektor je také jako jedna z možností finanční podpory daňová úleva. Zajímavé je, že v České republice neexistuje systém daňového zvýhodnění pro kulturní sektor. Pro nestátní neziskové organizace platí

²⁰ LIEBERZEIT, Ing. Vladimír, Mgr. Veronika MARIANOVSKÁ a MgA. Olga ŠKOCHOVÁ. *Metodika mapování kultury v hl.m. Praze* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2019 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Methodika%20mapovani%20kultury%20v%20HMP%20.pdf>.

²¹ K oprávnění starosty městského obvodu či městské části je vhodné uvést např. usnesení Nejvyšší soud České republiky spisové značky Cdo 1393/2004, v němž vyslovil souhlas k udělení plné moci advokátovi k zastupování statutárního města v soudním řízení týkajícím se majetku ve správě městského obvodu či části je – umožňuje-li to statut města – oprávněn starosta městského obvodu či části bez nutnosti dalšího zmocnění primátorem.

²² Tamtéž, 27 s.

²³ Tamtéž, 32 s.

stejná pravidla v případě daňových úlev, ať jde o kulturní nebo jinou sféru.²⁴ „Neexistuje žádný systém daňových výhod či úlev vysloveně pro kulturní oblast; mechanismus je nastaven shodně pro všechny nestátní neziskové organizace (občanské sdružení, obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy, církve a náboženské společnosti) bez ohledu na sféru, ve které působí. Daňové úlevy jsou založeny na zvláštních legislativních opatřeních. Tyto úlevy mohou být zprostředkovány buď státní nebo lokální vládou. Daňově zvýhodnění jsou i vlastníci nemovitých kulturních památek, a to buď formou osvobození od daně z nemovitostí nebo odpisy technického zhodnocení památek, tedy zvýhodnění u daně z příjmu.“²⁵

3.3 Nefinanční podpora kultury

Ve své práci pohlížím na všechny nástroje podpory veřejné správy mimo přímý finanční příspěvek v podobě peněz jako na nefinanční podporu. Konkrétní nástroje z kapitoly 6 by se mohly dále dělit na nefinanční a mimoekonomické formy podpory kultury.

Nefinanční nástroje jsou například poskytnutí zadarmo zázemí, záboru a propagace. Standardně jsou tyto nástroje vyčíslované a jejich hodnotu uvádíme do smluv jako je například smlouva o pronájem nebo smlouva o reklamu. Mimoekonomické formy podpory jsou například záštita, networking či informování. Formy podpory, k jejichž finanční hodnotě bychom těžko došli, neboť pokaždé mají jiný efekt a v praxi se tyto nástroje nevyčísľují. V tomto případě není nutné převádět hodnotu mimoekonomických nástrojů podpory na konkrétní částky. Koncepce podpory kultury města Český Krumlov 2014–2020 uvádí příklady mimoekonomické podpory takto: „zejména zakotvení podpory kultury v rozvojové strategii města či koncepci podpory kultury, poskytováním záštity kulturním akcím či projektům, bezplatné zajišťování informací a metodické pomoci pro poskytovatele veřejných kulturních služeb, podpora vzdělávání pracovních sil a dobrovolníků působících v oblasti kultury, podpora koordinace či kooperace při

²⁴ *Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy* [online]. Praha: Projektová a rozvojová agentura, 2008 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/komparace-systemu-financni-podpory-kultury-v-cr-s-vybranymi-vyspelymi-stat-30.pdf

²⁵ *Zákon České národní rady o daních z příjmů: Zákon č. 586/1992 Sb., o dan.ch z příjmů*. In: ČR: Česká národní rada, 1993, ročník 1992, číslo 586.

plánování a realizaci kulturních aktivit a zajištění odborného servisu pro poskytovatele kulturních služeb (např. výzkum poptávky nebo poradenství pro získávání finančních prostředků mimo rozpočet města).²⁶ V bakalářské práci budu zahrnovat pod pojem nefinanční nástroje podpory kultury i mimoekonomické formy.

3.4 Kulturní a kreativní odvětví (KKO)

Dlouhodobě se hovoří o pojmu kulturní a kreativní odvětví. Odvětví je již zmapované od roku 2015 a doposud nebylo systematicky zpracované do kulturní politiky. Aktuálně vzniká pod hlavičkou MK ČR Strategie rozvoje a podpory kulturně kreativních odvětví.²⁷ Rovněž se na ministerstvu tvoří nové oddělení kulturně-kreativního odvětví. Některá města již nabízí kreativní vouchery. Výtvarná umění, řemesla, scénická umění, kulturní dědictví a literatura mají dotační programy, který KKP zatím nemají. V reakci na koronavirovou krizi však Ministerstvo kultury s Ministerstvem průmyslu a obchodu spustila dotační program na podporu KKO skrze přímou finanční podporu nebo kreativní vouchery.²⁸

Za kreativní odvětví se považují design, móda, architektura, reklama a software. Kulturní odvětví čítá hudební, rozhlasové a televizní vysílání, filmový, nakladatelský a herní průmysly. Všechny jeho složky vytvářejí produkty pro masovou potřebu.

Kreativní s kulturním odvětvím se mohou doplňovat a prolínat. Jejich služby využívá i živé umění.²⁹ KKO jsou pro systém důležité, neboť nabízejí pracovní místa – snižují nezaměstnanost a podporují unikátnost České republiky.

²⁶ *Koncepce podpory kultury města Český Krumlov 2014–2020* [online]. Praha: Český Krumlov, 2014 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <http://data.ckrumlov.cz/files/5259-koncepce-kultury-ck-2014-2020.pdf>, 2.s.

²⁷ Zpracování systému rozvoje a podpory kulturních a kreativních průmyslů Ministerstvem kultury. *Ministerstvo kultury* [online]. ČR: MK ČR, 2020 [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/zpracovani-systemu-rozvoje-a-podpory-kulturnich-a-kreativnich-prumyslu-ministerstvem-kultury-1883.html>

²⁸ Kulturně-kreativnímu průmyslu pomůže nový dotační program. *Ministerstvo kultury* [online]. Praha: mkcr, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/novinky-a-media/kulturne-kreativnimu-prumyslu-pomuze-novy-dotacni-program-4-cs3851.html>

²⁹ Tipy pro kreativní politiku. *YouTube* [online]. 2020: Google, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=OdD1FtdHaKw>

Autoři studie *Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR, I. svazek* rozdělili KKP do čtyř okruhů. Prvním je výtvarné umění, scénická umění a kulturní dědictví. Jsou to neprůmyslová odvětví, které produkují nereprodukovatelné zboží a služby, jež jsou konzumovány na místě. Druhým okruhem je kulturní průmysly (film a video, TV rozhlas, videohry, hudba, knihy a tisk), který produkují kulturní produkty určené k masové reprodukci, hromadnému šíření a vývozu. Třetím okruhem je kreativní průmysly (design, móda, návrhářství, grafický design, design interiérů, design produktů), architektura, reklama, což je oblast, ve které se stává kultura tvůrčí investicí do produkce nekulturního zboží, kreativita je chápána jako využití kulturních prostředků jakožto zprostředkujících produktů ve výrobním procesu nekulturních odvětví, a tedy jako zdroj investice. Posledním okruhem je příbuzný průmysl (výrobce PC, MP3 přehrávačů).³⁰³¹

KKO jsem zařadila do své práce, neboť se domnívám, že se nabídka nefinančních nástrojů podpory kultury rovněž týká kreativního odvětví. V jejich případě však můžeme doplnit ještě kreativní inkubátor, který kombinuje nabídku prostoru s poradenstvím.³²

3.5 Odbor kultury MČ

Mezi základní a nejdůležitější úkony odborů kultury patří navrhování koncepcí kultury pro spravovanou oblast, příprava rozpočtu, poskytování dotací z rozpočtu, opravy a údržby památek, koordinaci a monitoring kulturních akcí a v neposlední řadě povinnosti spojené se zřizováním příspěvkových organizací.³³³⁴ Odbor kultury

³⁰ *Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR, I. svazek*. Praha: IDU, 2015. ISBN 978-80-7008-332-1.

³¹ ŽÁKOVÁ A KOL, Eva. *Kulturní a kreativní průmysly v České republice* [online]. Praha: IDU, 2011 [cit. 2020-07-10]. ISBN 978-80-7008-009-2. Dostupné z: <https://prospero.divadlo.cz/e-publikace-ke-stazeni/kulturni-a-kreativni-prumysly-v-ceske-republice/>

³² KUJOVÁ, MgA. Zdeňka a MgA. Michaela ŠEBESTOVÁ. *Kreativní města a nástroje podpory: Případové studie nástrojů podpory kreativních odvětví a fungování kreativních center ve vybraných evropských městech* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2016 [cit. 2020-07-11]., 10.s.

³³ Odbor kultury (OK). *BRNO* [online]. Brno: Statutární město Brno, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/sprava-mesta/magistrat-mesta-brna/usek-2-namestka-primatoroky/odbor-kultury/>

³⁴ Odbor kultury. *Město Plzeň* [online]. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2020 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/urad/magistrat-mesta-plzne/urad-sluzeb-obyvateľstvu/odbor-kultury/odbor-kultury.aspx>

se rovněž stará o informování veřejnosti o kulturním dění. Stejně tak jako podporuje kulturní akce, tak i on sám organizuje například trhy či slavnosti.³⁵ Odbor kultury v Ostravě přidává ke své agendě i poradenství: „Poskytuje poradenskou a konzultační činnost pro oblast kultury, zpracovává podklady, návrhy a zprávy pro stanovení koncepce kulturního a společenského života města.“³⁶ V mnohých MČ je odbor kultury spojen se školstvím, sportem či cestovním ruchem.

3.6 Art District

Pojem Art District neboli kulturní čtvrť musím definovat, neboť je důležitý pro kapitolu 8. 2. Praha 7. Kulturní čtvrť může vzniknout přirozeně nebo uměle. Buď se systematizuje již zaběhlé kulturně kreativní prostředí nebo se na opuštěné místo přesune koncepčně kulturní průmysl.³⁷ Kulturní čtvrť v přirozeném prostředí vzniká především proto, aby sjednotila a institucionalizovala kulturní a umělecké instituce. Na tomto základě například vznikla ulice Cork Street v londýnské čtvrti Mayfair, na které se sdružily galerie současného umění. Instituce mohou vystupovat pod jednou značkou a vzájemně spolupracovat. „Existence kulturní čtvrti může zásadním způsobem ovlivňovat rozvoj celého městského regionu, neboť vytváří nabídku pro kulturní turismus a vytváří zajímavé prostředí pro další podnikání a investice.“³⁸ Funkční modely kulturní čtvrti jsou například Design District v Helsinkách, kulturní park Westergasfabriek v Amsterdamu nebo Art District v Minneapolis.³⁹

³⁵ Odbor cestovního ruchu, kultury a sportu. *Statutární město Olomouc* [online]. Olomouc: Magistrát města Olomouce, 2012 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <https://www.olomouc.eu/magistrat/odbory-magistratu/odbor-cestovniho-ruchu-kultury-a-sportu/odbor>

³⁶ Oblast kultury. *Ostrava!!!* [online]. Ostrava: Magistrát města Ostravy, 2019 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/urad/magistrat/odbory-magistratu/odbor-kultury-a-volnecasovych-aktivit/oblast-kultury>

³⁷ PŘIDALOVÁ, Kateřina. Na začátku byl sen o kulturní čtvrti. *Kreativní Česko* [online]. Praha: IDU, 2017 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/clanky/na-zacatku-byl-sen-o-kulturni-ctvrti>

³⁸ KUJOVÁ, MgA. Zdeňka a MgA. Michaela ŠEBESTOVÁ. *Kreativní města a nástroje podpory: Případové studie nástrojů podpory kreativních odvětví a fungování kreativních center ve vybraných evropských městech* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2016 [cit. 2020-07-11].

³⁹ PŘIDALOVÁ, Kateřina. Na začátku byl sen o kulturní čtvrti. *Kreativní Česko* [online]. Praha: IDU, 2017 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/clanky/na-zacatku-byl-sen-o-kulturni-ctvrti>

4 Systematičnost a ukotvení ve strategiích

„Strategický plán je koncepční dokument, který určuje dlouhodobý rozvoj městské části. Vychází z analýzy území a navrhuje řešení, jak zkvalitňovat život v městské části.“⁴⁰

Nefinanční nástroje podpory kultury by měly být zohledněny v koncepčních materiálech městských částí, krajů a státu. Proto, aby mohly být systémové, je třeba je koncepčně zařadit do plánovaných strategií. Dvě ze čtyřech zkoumaných městských částí měly zveřejněnou dlouhodobou strategii kultury vycházející z hloubkového šetření. Jedná se o Prahu 10 a Prahu 14. Do těchto koncepcí lze zařadit i nefinanční podporu, o což se snaží aktuálně například v Olomouci.⁴¹

Než dojde k systémovému řešení nefinanční problematiky, musí dojít ke kvalitnímu zpracování dat pro dané území. Každá městská část by měla vypracovat svůj strategický dokument. Zároveň by měly zařadit do agendy jednoho z pracovníků odboru kultury i komunikaci s žadateli veřejné podpory. Impulzy musí jít ze strany města/městské části. Je třeba, aby si MČ uvědomily přínos jednotlivých kulturních aktérů spravovanému územnímu celku.

I ta nejlépe zpracovaná, graficky upravená strategie nebude uvedena do života, pokud ji radnice nepřijme a nebude podle jejích výsledků postupovat. To shrnul Mgr. Petr Bilík, PhD. prorektor pro vnější vztahy na Univerzitě Palackého, v jednom z rozhovorů pro Kreativní Česko:

„Strategický plán beru jako opěrný dokument, ke kterému se můžeš vracet, jako takové rétorické politické gesto. Pokud ale nedojde k praktickému uvádění v život, jinými slovy, pokud se takové výzvy a možnosti nikdo neujme, mají podobné dokumenty vlastně nulovou platnost a vize zůstanou jenom na papíře. Na druhé straně, dobře udělaná analytika výstupů z mapování kreativních průmyslů na Olomoucku může umělcům, ajťákům na volné noze, coworkingům, zkrátka kreativcům všeho druhu dodávat na sebevědomí.“⁴²

⁴⁰ Máme Strategii pro Desítku. *Strategie pro desítku* [online]. Praha: STRATEGIE PRO DESÍTKU | MČ PRAHA 10, 2019 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://strategieprodesitku.cz/tvorba-strategickeho-planu-mc-praha-10/>

⁴¹ Rozhovor Jan Žůrek, telefonická komunikace, 27. 11. 2019

⁴² Kreativní průmysly nepotřebují ani tak velkolepé investice, jako změnu úhlu pohledu. *Kreativní Česko* [online]. Praha: IDU, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z:

Historicky první český strategický dokument v oblasti umění je Konceptce účinnější podpory umění na léta 2007–2013, která byla schválena vládou České republiky usnesením č. 676 dne 31. 5. 2006.⁴³ Konceptce podpory umění vnímá jako hrozbu nedostatečné plnění strategických a koncepčních dokumentů a jejich nedostatečnou provázanost s koncepčními dokumenty souvisejících resortů.⁴⁴

Bez vize a zpracované strategie je pro kulturní komisi obtížnější posuzovat žádosti jak o finanční podporu, tak i nefinanční. Využila jsem dat z jednoho z výstupů k připravované Strategii rozvoje a podpory kulturních a kreativních průmyslů od MK ČR a zhotovila tabulku, ve které jsou uvedené všechny strategické dokumenty, které jednotlivé kraje zpracovaly. Data ukazují, že se kraje strategickému plánování věnují. Konceptci kulturní politiky má zpracovanou většina z 14 krajů (Příloha č.1). Z 57 městských částí hl. m. Prahy má konceptci kultury zpracovanou pouze Praha 10 a Praha 14. Pokud MČ disponuje strategickým či koncepčním dokumentem, je to nejčastěji strategický plán rozvoje MČ nebo konceptce rozvoje školství.

Skrze strategické dokumenty je možné integrovat další hráče – jak z kulturního, tak obchodního odvětví. Oba póly se totiž vzájemně doplňují a obchod by měl být součástí kultury, aby podpořil její udržitelnosti. Čím více se podnikatelé budou zajímat o kulturní projekty, tím delší bude jejich životnost.⁴⁵

V rámci bakalářské práce jsem procházela mnoho strategických dokumentů, které ne vždy opomíjely nefinanční nástroje podpory kultury. V konceptci činnosti oddělení kulturních aktivit města Dačice, kterou vydal odbor kultury a cestovního ruchu se konkrétně hovoří o nefinanční podpoře. Je systematicky zanesena v konceptu kultury. „V Dačicích jsou nebo mohou být využívány formy podpory ekonomické, a to finanční nebo nefinanční, a mimoekonomické.“⁴⁶ Nabízené

<https://www.kreativnicesko.cz/clanky/kreativni-prumysly-nepotrebuji-ani-tak-velkolepe-investice-jako-zmenu-uhlu-pohle>

⁴³ PETROVÁ A KOL., Pavla. *Konceptce podpory umění v České republice na léta 2015–2020* [online]. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 2015 [cit. 2020-07-10]. ISBN 978-80-7008-364-2. Dostupné z:

https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/konceptce_podpory_umeni_2015-2020-9898.pdf

⁴⁴ *Konceptce účinnější podpory umění na léta 2007–2013*. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, 2006. ISBN 80-86310-62-0.

⁴⁵ Peřinka P. Creatinno (konference) Praha: CAMP 10. 12. 2019

⁴⁶ BÁRTŮ, Mgr. Romana. *Konceptce činnosti oddělení kulturních aktivit* [online]. Město Dačice odbor kultury a cestovního ruchu oddělení kulturních aktiv, s. 7 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z:

konkrétní formy nefinanční podpory jsou například zvýhodněné pronájmy vnitřních i vnějších prostorů pro veřejné kulturní služby nebo poskytování bezúplatné propagace. V prioritách kulturní politiky Prahy pro léta 2010–2015 je jakožto šestý bod: „Hledání nových forem podpory kulturních aktivit nefinanční povahy (iniciování legislativních úprav, úlev, udělení cen apod.).“⁴⁷ Dále pak zmiňuje, že Hlavní město Praha HMP disponuje i dalšími nefinančními nástroji, jimiž lze kulturu podpořit, např. propagačními možnostmi, marketingovými nástroji, know-how v oblasti public relations a majetkem hl. m. Prahy, který může být vhodně využit ke kulturním účelům. Tyto nástroje, které popisují progresivní koncepce kultury zmiňují především v kapitole 6.

Strategické plány a koncepce rozvoje mohou sloužit jako argumenty pro veřejnost v případě zpochybnění rozhodnutí o podpoře. Díky sepsaným cílům mohou i samotní kulturně kreativní aktéři vyhodnotit, zdali chtějí provozovat své aktivity v dané lokalitě.

Nefinanční podpora by měla mít ukotvené své cíle v strategických dokumentech a měla by být měřitelná stejně jako finanční podpora. Pro kulturní plánování je důležitá její zpětná vazba, kterou lze nabýt například skrze dotazníkové formuláře uživatelů podpory nebo evaluace v rámci networkingu.⁴⁸ S finanční podporou má tedy spousty společných znaků.

https://kultura.dacice.cz/e_download.php?file=data/editor/756cs_1.pdf&original=Konceptce+%C4%8Dinnosti+OdKA.pdf, 7. s.

⁴⁷ *Koncepce kulturní politiky hlavního města Prahy* [online]. Praha: Poradní sbor primátora hl. m. pro oblast kulturní a grantové politiky a OKP MHMP, 2010 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: http://kultura.praha.eu/public/21/96/bf/1198318_175607_KONCEPCE_KP_HMP.pdf, 10.s.

⁴⁸ RAABOVÁ, Tereza. *Vybraná dilemata kulturní politiky jako inspirace pro česká města* [online]. Praha: Culture matters, 2010 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: https://culturematters.cz/wp-content/uploads/2016/04/Vybrana_dilemata_KP_final.pdf, 13.s.

5 Lze nefinanční nástroje podpory kultury vyčíslit?

Nefinanční podpora je nezanedbatelná forma podpory. Jedním z důkazů je, že některé z nástrojů můžeme vyčíslit. V následující tabulce jsem rozdělila ty nástroje, které standardně vyčíslujeme, a ty, které nazýváme mimoekonomické, jejichž hodnotu bychom těžko vyčíslili. Avšak v případě evaluací veřejných projektů a popisování jejich dopadů je standardem převádět nefinanční nástroje do finančního vyjádření. Tento proces se nazývá cost-benefit analýza, což je analýza nákladů a přínosů.⁴⁹

Vyčíslujeme	Nevyčíslujeme
Zázemí	Mobiliář
Zábor	Záštit
Propagace	Networking
	Informování
	Analytika
	Personální opora

⁴⁹ *Strategický plán hlavního města Prahy, aktualizace 2016* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2016 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: https://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/SP/STRATEGICKY_PLAN_HLAVNI_IHO_MESTA_PRAHY_AKTUALIZACE_2016.pdf

6 Možnosti podpory a její následné využití v praxi

Nefinanční podpora podněcuje kreativitu ve vztahu veřejné správy a kulturních aktérů. Díky společnému dialogu mohou obě strany přijít na ojedinělé formy nefinanční podpory, které jim budou vyhovovat a jsou pro ně realizovatelné. Zhotovila jsem seznam nástrojů nefinanční podpory na základě komunikace s politickou, kulturní sférou, Českými centry a aktivními občany. Příklady ze zahraniční praxe jsou rovněž doplněny z různých analytických a komparačních dokumentů.

Nástrojů podpory je nespočet a vznikají na základě dílčích možností a z potřeb obou stran. Základem nefinanční podpory je však komunikace, bez které všechny strany nebudou schopny nalézt vzájemné řešení pro doplnění finanční podpory.

6.1 Zázemí

Prvním z nástrojů nefinanční podpory je poskytnutí zázemí kulturním organizacím. Tento nástroj je v praxi využíván poměrně často. Ať už jde o poskytnutí uměleckých rezidencí, zkušeben, inkubačních prostor, ateliérů nebo dokonce tvůrčích a pracovních míst umělcům.⁵⁰

Pro některé pražské divadelní soubory je poskytnutí skladu, zkušebny či kanceláře pro produkční tým potřebnější nežli vyšší obnos finanční podpory z dotace na celoroční činnost, neboť náklady především v hlavním městě za tyto služby jsou vysoké. Průměrná cena pronájmu za 1 m² v Praze je v červnu 2020 stanovena na částku 323 Kč.⁵¹ Tyto soubory bez stálé scény sice každoročně dostávají příspěvek na celoroční činnost, ale z těchto peněz pak platí všechny zmíněné prostory, které si musí zařizovat samy.⁵²

⁵⁰ Srovnání měst a jejich grantů. *Kreativní Česko* [online]. Praha: IDU, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/clanky/srovnani-mest-a-jejich-grantu>

⁵¹ Průměrná cena pronájmu – 1 m²/měsíc. *RealityMix.cz* [online]. Praha: DALTEN media, 1999 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://realitymix.cz/statistika-nemovitosti/byty-pronajem-prumerna-cena-pronajmu-1m2-mesic.html>

⁵² Rozhovor Zdeněk Charvát, telefonická komunikace, 16. 10. 2019

V Ostravě funguje organizace Refill⁵³, což je městem zřizovaná instituce, která ve městě vyhledává opuštěné prostory a následně je nabízí jednotlivým umělcům pro kulturní projekty. Sice je pronájem těchto prostorů zadarmo, o náklady na rekonstrukci a údržbu se musí však postarat vybraní organizátoři kulturních projektů. Rizikový proto v případě využití městského nebytového prostoru zadarmo (za 1 Kč) může být moment, kdy do prostoru na jeho rekonstrukci investuje vybraný kulturní aktér miliony a po uplynutí času si město může prostor vyžádat nazpět a dosadit tam jiného provozovatele, čímž část svých investic aktér ztrácí. Pro některé organizace je často tato nefinanční podpora těžko využitelná, jelikož prostory musí z vlastních nákladů, kterými nedisponují, rekonstruovat. Nejenom proto by se finanční podpora měla doplňovat s nefinanční podporou.

V Hradci Králové vylobbovala, ředitelka kulturní neziskové organizace „kontrapunkt“ MgA. Barbora Hodonická, na odboru kultury města kanceláře pro produkční tým. Zajišťují akce jako je Open Air Program v rámci Mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů, Jazz Goes to Town nebo kulturní setkání Zaber Hradec!. Paní ředitelka jednala s odborem kultury a odborem správy nemovitostí, který jí pomohl vybrat konkrétní nebytovou jednotku spadající pod město. Prostory za sníženou částku získala díky dlouhodobé činnosti organizace a kulturnímu přínosu městu. Celý proces trval 2–3 měsíce. Za kanceláře platí minimální finanční částku za rok.⁵⁴

Olomouc poskytuje slevy na pronájem prostorů zřizovaných městem. Jestliže pořádám akci v Moravském divadle, musím město zažádat o slevu. Pokud mi ji povolí, tak zapříčiní ztráty v rozpočtu Moravského divadla p.o., jelikož o tom nerozhoduje ředitel, ale zřizovatel, tedy město. Aktuálně tamní odbor cestovního ruchu, kultury a sportu řeší odstupňovaný systém slev. V realitě by to mělo fungovat tak, že pokud dostanu 30 % slevu na nájem, divadlu těch 30 % proplatí jeho zřizovatel.⁵⁵

⁵³ Refill je součástí instituce MAPPA (Městský ateliér prostorového plánování a architektury, příspěvková organizace).

⁵⁴ Rozhovor Barbora Hodonická, telefonická komunikace, 20. 10. 2019

⁵⁵ Rozhovor Jan Žůrek, telefonická komunikace, 27. 11. 2019

Plzeň pro Mezinárodní festival DIVADLO poskytuje skrze městské příspěvkové organizace nájem za zvýhodněných podmínek. Především Divadlo J.K. Tyla p.o., ale v menší míře i Divadlo Alfa p.o. či DEPO2015 z.ú. Finální rozhodnutí konkrétních zvýhodněných podmínek je ale na rozhodnutí jejich řediteli, nikoli zřizovateli.⁵⁶ Obě divadla jsou uváděna jako spolupořadatel festivalu.⁵⁷⁵⁸

Město/městská část může zřídit propagační obchod, ve kterém prodává díla místních výtvarníků, designérů, oděvních návrhářů a přispívá tím jak podpoře kulturně kreativního odvětví, tak zároveň k vytvoření vlastní image a demonstraci toho, čím se chce prezentovat veřejnosti. Na této bázi například funguje UPointu v Olomouci. Na zřízení takového obchodu se dá pohlížet buď z hlediska zázemí, nebo propagace.⁵⁹

„V současné době se eviduje celková nabídka kancelářských prostor v Praze o celkové výměře 3,17 mil. m² a současná neobsazenost na úrovni 13 %.“⁶⁰ Tato informace ilustruje, že je prostorů k využití zázemí pro kulturu spousta. Každý kraj, město a městská část by měly mít veřejnou evidenci všeho, co vlastní. Infrastruktura jejich majetku je zahuštěná, a přitom paradoxně kulturní aktéři hledají funkční prostory pro tvorbu.

Pokud se lépe nezpřístupní informace o volných prostorech, nebude docházet k revitalizaci nevyužívaných objektů. To vše závisí na řádné evidenci a efektivnímu zpřístupnění těchto prostorů. Město/městská část může také skrze poskytnutí zázemí konkrétním kulturně kreativním představitelům demonstrovat své priority. Musí být však systematicky stanoveno, co chtějí podporovat a snažit se to legislativně neustále upravovat. Tyto informace by měly být obsaženy koncepcích kultury.

⁵⁶ Rozhovor Zdeněk Pánek, Tomáš Kilbergr, emailová korespondence, 13. 11. 2019

⁵⁷ Výroční zpráva Divadlo Josefa Kajetána Tyla, p.o.: ČZ Plzeň, 2019. 15 s.

⁵⁸ Výroční zpráva Divadlo Alfa, p.o.: ČZ Plzeň, 2018. 14 s.

⁵⁹ Kreativní průmysly nepotřebují ani tak velkolepé investice, jako změnu úhlu pohledu. *Kreativní Česko* [online]. Praha: IDU, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/clanky/kreativni-prumysly-nepotrebuji-ani-tak-velkolepe-investice-jako-zmenu-uhlu-pohle>

⁶⁰ MAKOVSKÝ A KOL., Lukáš. *Ekonomická udržitelnost mesta: analýza ekonomických dopadu Strategického plánu hl. m. Prahy, aktualizace 2016, úvodní studie* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy., 2016 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.iprpraha.cz/ekonomicka-analyza> 14.s.

Vídeňský program Cash for Culture nabízí zkušebny, coworking space a tvůrčí dílny.⁶¹ Berlínský odbor kultury nabízí hudebníkům zkušebny a některým zlevněný pronájem profesionálního nahrávacího studia. Nadace Alfreda Döblina uděluje stipendium na uměleckou rezidenci v domě Alfreda Döblina ve městě Wewelsfleth na severu Německa. Dům ponechal spisovatel Günter Grass městu Berlín, aby sloužil mladým talentovaným berlínským spisovatelům. Cílem stipendia je podpora berlínských spisovatelů, kteří prokázali svou způsobilost na základě předchozího předloženého díla. Stipendium má umožnit spisovatelům soustředit se na proces tvorby literárního díla. To zahrnuje práci na námětu díla, realizaci námětu, stejně jako pokročilé přípravy a dokončení textu. Stipendia jsou obvykle udělována na tři měsíce.⁶² Rada města Dublinu pravidelně vyhlašuje výzvu na pronájem prostor ve správě města na dobu určitou za účelem uměleckého, kulturního a tvůrčího využití, které jsou v souladu s kulturními strategiemi města. Kromě toho tato rada poskytuje tzv. inkubační prostor na 6 měsíců. Pro žádost musí mít žadatel připravený podrobný popis činnosti, odůvodnění potřeby využívání poskytovaného prostoru, harmonogram aktivit a očekávaný výsledek. Městská rada nabízí na 14 dnů pobyt v rezidenci Tyrone Guthrie, což je multimediálně vybavený prostor se zkušebnou, ale i výtvarné studio.^{63 64}

6.2 Zábory

Od zázemí se plynule přesunu k dalšímu nástroji, kterým je poskytnutí záboru za tržní cenu. Vstupování do veřejného prostoru je pro kulturní aktéry čím dál tím více atraktivnější. Stinná je druhá strana a to diváci, neboť bylo zjištěno, že

⁶¹ CASH.FOR.CULTURE. *Basis.Kultur.Wien* [online]. Wien: Basis.Kultur.Wien, 2020 [cit. 2020-07-21]. Dostupné z: <https://basiskultur.at/cash-for-culture-2/>

⁶² *Alfred-Döblin-Stipendium* [online]. Wewelsfleth: Staatsministerin für Kultur und Medien, 2020 [cit. 2020-07-21]. Dostupné z: https://www.adk.de/de/akademie/preise-stiftungen/A_Doeblin_Stipendium.htm

⁶³ Residency Programme. *Tyrone Guthrie Centre* [online]. Ireland: The Tyrone Guthrie Centre, 2020 [cit. 2020-07-21]. Dostupné z: <http://www.tyroneguthrie.ie/about/programme>

⁶⁴ HOLANOVÁ, Barbora. Rešerše grantových systémů v evropských městech [online]. Praha, 2018 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Reserse%20grantovych%20systemu.pdf>. Případová studie. Kreativní Praha.

samotní Pražané nechtějí trávit příliš času v ulicích či na náměstích kvůli znečištění, na což by se jednotlivé územní celky měly zaměřit.⁶⁵

V současné době se setkáváme s uměním kolem sebe velmi často a nejedná se pouze o výtvarná díla (pomníky, sochy, reliéfy), ale i pouliční divadlo, nový cirkus, tanec či koncerty.⁶⁶ Když bude město/městská část vybírat a poskytovat tyto prostory pouze vybraným projektům za tržní cenu, bude to benefit pro organizace v podobě ušetření administrativní práce spojené se zařizováním záborů a neodmyslitelná finanční úleva. Pro město/městskou část jde o benefit v podobě podpory komunitního života svých obyvatel a přispívání v budování své značky.

Definicí veřejného prostranství jsou dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích v § 34 všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení. Slouží k obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví tohoto prostoru.⁶⁷ Pokud pořádám akci ve veřejném prostoru (na pozemní komunikaci), řídím se podle tzv. zvláštního užívání pozemní komunikace, pod které spadá právě pořádání sportovních, kulturních, náboženských, zábavných a podobných akcí.⁶⁸ Veřejným prostorem je myšleno prostorově ohraničené místo v městském exteriéru, které je veřejně přístupné.⁶⁹ Tyto akce dle zákona narušují běžný provoz. Souhlas se zvláštním užíváním komunikace má v pravomoci vydat pouze příslušný silniční správní úřad, respektive dopravní odbor města či městské části. Tento souhlas může vydat pouze s předchozím souhlasem vlastníka pozemní komunikace, což je v případě Prahy Technická správ komunikací a Policie ČR.⁷⁰ Pokud jde o zábor mimo

⁶⁵ Život v Praze, výzkum mezi obyvateli hlavního města Prahy, Velikost výběrového souboru: 2026 obyvatel hlavního města Prahy, Datum sběru: 30. 10. - 27. 11. 2017

⁶⁶ 978-80-906669-1-7. Praha: MHMP, 2016. ISBN Kultura a umění v Praze.

⁶⁷ Zákon o obcích (obecní zřízení). In: 34. ČR: Parlament České republiky, 2000, ročník 2000, číslo 128.

⁶⁸ Zákon o obcích (obecní zřízení). In: 36. ČR: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 2. volební období, 1996–1998, 1997, ročník 1997, 39 (23. 5. 1997), číslo 113.

⁶⁹ LIEBERZEIT, Ing. Vladimír, Mgr. Veronika MARIANOVSKÁ a MgA. Olga ŠKOCHOVÁ. *Metodika mapování kultury v hl.m. Praze* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2019 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Methodika%20mapovani%20kultury%20v%20HMP%20.pdf>, 8.s.

⁷⁰ ŠOTOLA, Martin. *Legislativní analýza podmínek pro aktivity ve veřejném prostoru* [online]. Praha, 2017 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke->

komunikaci a jde o magistrátní pozemek, stačí podat žádost o krátkodobý pronájem pozemku MHMP odbor evidence, správy a využití majetku.⁷¹ Regulace záboru probíhá formou poplatků, které nemohou být odpuštěny kromě akcí ve veřejném prostranství, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely – dle Zákona o místních poplatcích § 4, č. 565/1990 Sb.

V Hradci Králové jsou městem vybrané kulturní akce zaštiťované Calendariem Regina. Akce mají často národní či mezinárodní význam. „Občanům i návštěvníkům města se tak nabízí možnost navštívit kulturní, sportovní a společenské akce rozmanitého charakteru, které probíhají během celého roku ve městě a jeho blízkém okolí.“⁷² Díky členství v této příspěvkové organizaci mají všechny aktivity vybraných kulturních organizací záborů všech veřejných prostranství a budov města zadarmo. Stačí podat dopředu nákresy, ve kterých je třeba zvýraznit, kde bude jeviště, technické zázemí, stánky, toalety a město zbylé administrativní procesy zařídí. Ze zkušeností ředitelky Barbory Hodonické byly zatím vždy všechny záborů potvrzeny na žádaný termín.

Město/městská část však musí mít zpracované systémové podmínky, za kterých bude vyhodnocovat, jakým akcím bude záborů poskytnut za tržní cenu. Zjednodušení situace by pomohla obecně závazná vyhláška upravující pravidla a podmínky uspořádání akce, při jejichž splnění bude zábor udělen automaticky. Tato vyhláška by měla zohledňovat charakter typu akce, časové vymezení trvání akce, zajištění bezpečnosti a omezení dopravy související s provozem aktivity. „Pro zautomatizování procesu udělení záborů na akce mohou městské části nebo hl. m. Praha vydat manuál pro využívání svých nejvytíženějších veřejných prostranství, které úspěšně v minulosti proběhly a slouží jako inspirativní příklad.“⁷³

Pro potvrzení záborů na městské části musí pořadatel realizující akci na zeleni disponovat svolením z odboru životního prostředí magistrátu, v případě silničního odboru dopravy.

stazeni/Legislativni_analyza_podminek_pro_aktivity_ve_verejnem_prostoru_v_Praze.pdf. Analýza. IPR. str. 4.

⁷¹ Tamtéž, s.6.

⁷² Calendarium Regina. *Hradec Králové oficiální web* [online]. Hradec Králové: WEBHOUSE, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/calendarium-regina/d-50466>

⁷³ *Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy*. Praha: IPR Kancelář veřejného prostoru, 2014, s. 46-47. ISBN 978-80-87931-09-7.

Projekt „Pražské židle“ má v řešení Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy.⁷⁴ V případě jejich poskytnutí je i samotný zábor, na kterém bude sezení umístěno, zadarmo. Za Prahu 10 poskytnutí Pražských židlí zajišťuje Mgr. Olga Srstková, se kterou ve společné Facebookové skupině konzultují kulturní aktéři a instituce, kde a za jakých podmínek umístit židle. Touto formou spolu vybrali již deset lokalit.⁷⁵

6.3 Mobiliář

Velkou podporou především pro kulturní festivaly je poskytnutí půjčovny mobiliáře. Od laviček, skládacích židlí, přes cisternu na vodu, easy upy až po vratné kelímky. Možností této podpory je nespočet a každá městská část může například skrze dotazníkové šetření zjistit, co by aktéři nejvíce potřebovali, což v praxi udělala například Praha 14, čemuž se budu věnovat v práci později. Nevýhodou mobiliáře je jeho údržba, jelikož se během akcí opotřebovává. Proto je důležité si dobře stanovit podmínky půjčky. Veřejná správa by měla mít veřejný ceník pro technické služby, ve kterém by byl rozdělen neziskový a podnikatelský sektor. Pro každý sektor by platil jiný paušální tarif. Tento systém by mohl teoreticky fungovat i pro poplatky záborů.

Město Olomouc půjčuje vratné kelímky, skládací židle či lavičky zadarmo. Skrze kelímky potištěné logem města se propagují a tvoří image města podporujícího ekologii. Vratné kelímky poskytuje zadarmo všem úspěšným žadatelům o grant. Dle podnětu Evropského parlamentu, hlavní město Praha zařadilo zákaz užívání jednorázových kelímků na kulturních událostech do grantových smluv. Z jedné strany to může být krok k lepším zítřkům, na druhou stranu město vratné kelímky pořadatelům nepůjčuje. Pokud by si každý organizátor měl koupit své vratné kelímky, logika z hlediska ekologie pokulhává.⁷⁶ Přípravu projektu půjčování a nákupu vratných kelímků si pod sebe vzala

⁷⁴ Pražské židle & stolky. *IPR Praha* [online]. ČR: Pro Holding CZ, 2020 [cit. 2020-07-21]. Dostupné z: <https://www.iprpraha.cz/zidle>

⁷⁵ Rozhovor Olga Srstková, osobní setkání, Praha 27. 2. 2020

⁷⁶ Kolikrát kelímek naplníš, tolikrát jsi člověkem. *Kreativní Česko* [online]. Praha <https://www.kreativnicesko.cz/clanky/kolikrat-kelimek-naplnis-tolikat-jsi-clovekem>: IDU, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/clanky/kolikrat-kelimek-naplnis-tolikat-jsi-clovekem>

společnost Prague City Tourism a.s., která převzala činnost pražské informační služby p.o. V budoucnosti by HMP mělo mít vratné kelímky od společnosti na půjčování.⁷⁷

Dříve členové královéhradeckého Calendaria Regina neplatili ani technické služby – kromě zábran také odpady či elektřinu z jejich odběrných míst. To se ale městu ekonomicky nevyplatilo. Tyto výhody tedy zrušilo a o danou finanční částku navýšilo dotaci na kulturu, ačkoli dotace nereaguje na neustálý růst tržních cen těchto služeb. Aktuálně následují Olomouc a snaží se zavést mobiliář vratných kelímků.⁷⁸

6.4 Propagace

Poměrně zaběhlým a často využívaným nástrojem nefinanční podpory je propagace. Díky PR a marketingu může město nejen cílit na zahraniční turisty, ale posílit tím místní identitu a identifikaci obyvatel s danou lokalitou. Pokud je tato značka vybudovaná, může lokalita nejen přitáhnout další kulturní a kreativní aktéry, kulturní turisty, ale i investory.

Město/městská část komunikuje se svými občany na několika platformách. To jsou především nástěnky, vitríny, webové stránky, tištěná média, sociální sítě a city lighty.

Nástrojem propagace, který může městská část poskytnout je internetový portál, na kterém návštěvník najde kompletní kulturní program pro daný den. Webové portály mohou obsahovat koncepce kulturní politiky, aktualizovaný kulturní program atd.

„Vliv úspěšné profilace na současný kulturní obsah značky lze sledovat na příkladu Bilbaa. Během výzkumu dat mezi lety 1998–2005 bylo zjištěno, že na návštěvě 24–28 % domácích turistů měla podíl online informace

⁷⁷Rozhovor Anna Gumplová, emailová korespondence, 14. 7. 2020

⁷⁸ Rozhovor Barbora Hodonická, telefonická komunikace, 16. 10. 2019

o aktuální kulturní nabídce ve spojení s Guggenheim Museem. U zahraničních návštěvníků tento poměr za stejné období činil 15–18 %.⁷⁹

Tištěná média jsou dobrým komunikačním kanálem pro rodiny s dětmi a seniory. Tyto časopisy dostávají občané přímo do svých schránek. Opět se vracím k již zmíněnému problému, že nefinanční podpora není dobře komunikovaná, jelikož kulturní organizátoři často nevědí, že je možné uveřejnit bezplatně oznámení o připravované akci. Proto by měly být tyto informace systematicky ukotvené a transparentně zveřejněné. V mnohých případech veřejná správa nehledí na grafickou podobu těchto tiskovin. Jejich potenciální dosah není využit na maximum. Takovým příkladem je časopis Tučňák na Praze 4, Klíč na Praze 11 nebo Měsíčník Osmička na Praze 8. Vzorovým příkladem je měsíčník Hobuleť, který vydává Praha 7. Kulturní aktér či instituce k sjednanému dni odevzdávají každý měsíc svůj kompletní program s anotacemi do čísla pro následující měsíc. Redakce poté všechny informace sjednotí a vydá v kulturním programu.

Města často nabízejí určitý počet city lightů. Reklamní plochy a instalaci poskytují prioritním projektům zadarmo. Tisk jde většinou na náklady pořadatele. Hradec Králové například nabízí „kontrapunktu“ na dva měsíce dvacet CLV a billboardy. Město zpětně zasílá monitoring propagace. V nabídce jsou i reklamní plochy v Praze, Brně a krajských městech. Rozhodnutí je pak na organizátorovi, kam chce propagaci podle cílové skupiny umístit.⁸⁰

Další možností, kterou město může nabídnout jsou reklamní plochy na zastávkách MHD. Magistrát hl. města Praha aktuálně řeší výpověď k smlouvě o pronájmu reklamních ploch s francouzskou společností JCDecaux.⁸¹ Výhodou tohoto kroku je, že může opět vytvářet vlastní image a podporovat propagačně své příspěvkové organizace a kulturní akce, které jsou v jeho prioritách v Koncepti kulturní politiky HMP z roku 2017. V ideálním případě by část reklamních ploch

⁷⁹ MAKOVSKÝ A KOL., Lukáš. *Ekonomická udržitelnost města: analýza ekonomických dopadů Strategického plánu hl. m. Prahy, aktualizace 2016, úvodní studie* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy., 2016 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.iprpraha.cz/ekonomickaanaliza>, 66.s.

⁸⁰ Rozhovor Barbora Hodonická, telefonická komunikace, 16. 10. 2019

⁸¹ Pražské zastávky přijdou o přístřešky. Je otázka, na jak dlouho. *Pražský deník* [online]. Praha: VLTAVA LABE MEDIA, 2020 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/prazske-zastavky-prijdou-o-pristresky-je-otazka-na-jak-dlouho-20191018.html

mohlo nabídnout kulturním akcím a druhou část nabízet komerčním pronájmům pro vlastní zisk. Na svých webových stránkách již MHMP zveřejnil žádosti k bezplatné propagaci nekomerčních akcí. Rada hl. m. Prahy rozhodla, že bude přidělovat dle žádostí 350 CLV ploch. Posuzování žádostí je přesně popsáno v dokumentu *Zásady zabezpečování propagace na reklamních plochách městského mobiliáře*, který vydala rada hl. m. Prahy.⁸²

Dalším nástrojem nefinanční podpory z pohledu propagace je uspořádání tiskové konference a oslovení jménem města/městské části jednotlivá média. Propagací může být vnímáno i uspořádání výstavy děl výtvarných umělců, kde se mohou sami prezentovat. V rámci takovéto výstavy může dojít i k networkingu s mecenáši či galeristy. Tato praxe je běžně užívaná ve Vídni, kdy se město stará o organizaci výstav včetně vytvoření doprovodného katalogu.⁸³

Město/městská část může v rámci propagace také vytvářet vlastní turistickou mapu, skrze kterou může posílit svojí image a zdůraznit své priority tím, že v ní například zvýrazní preferovaná místa návštěvy. Mapou podpoří kulturní turismus. Tato mapa může stejně tak fungovat v elektronické podobě na webových stránkách města či jednotlivých městských částech.

Propagací samotného města/městské části a současně nefinančním nástrojem podpory může být udílení cen v jednotlivých odvětví kultury. O udělování cen dokonce hovoří i *Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy z roku 2010*, která je vnímá jako jednu z priorit: „Hledání nových forem podpory kulturních aktivit nefinanční povahy (iniciování legislativních úprav, úlev, udělení cen apod.).“ V mnohých městech České republiky je udělování cen v kulturní oblasti zavedené. Například Plzeň uděluje od roku 2013 Uměleckou cenu, kterou pořádá Odbor kultury Magistrátu města Plzeň. Cena je udělována jednou za rok v oblasti hudby, tance, výtvarného umění, literární činnosti, dramatického umění, designu a užitého umění a audiovizuálního umění a nových médií.⁸⁴ Statut

⁸² *Zásady zabezpečování propagace na reklamních plochách městského mobiliáře*. Praha: Rada hl. m. Prahy, 2020.

⁸³ HOLANOVÁ, Barbora. Rešerše grantových systémů v evropských městech [online]. Praha, 2018 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Reserse%20grantovych%20systemu.pdf>. Případová studie. Kreativní Praha.

⁸⁴ Umělecká cena města Plzně. *Město Plzeň* [online]. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/urad/magistrat-mesta-plzne/urad-sluzeb-obyvateľstvu/odbor-kultury/clanky-ok/umelecka-cena-mesta-plzne.aspx>

Umělecké ceny neopomíjí ani kreativní odvětví. Vítězové obdrží finanční dar a pamětní list s cenou.

6.5 Záštit

Kulturní aktéři aktivně žádají o záštitu starosty/hejtmana města/kraje, ve kterém svoji akci pořádají. Tato forma podpory nestojí žádné finance a pořadatel ji může využít k efektivnější a věrohodnější komunikaci se sponzory, státními orgány a veřejností. Veřejná správa si díky tomu může filtrovat vybrané projekty a ty, kterým se chce dlouhodobě věnovat zařazuje do své strategie, jako například do Koncepce kulturní politiky HMP 2017, ve které je vyjmenováno sedm akcí, které považuje město za prioritní a chce jim věnovat maximální podporu. Jedná se o Mezinárodní filmový festival Febiofest, Prague International Marathon, Mezinárodní hudební festival Pražské jaro, Mezinárodní multižánrový hudební festival United Islands, Festival Letní Letná, Mezinárodní festival světla Signal, Mezinárodní přehlídka současného designu Designblok.⁸⁵ Skrze záštitu může radní pro kulturu české kulturní aktéry propojovat se zahraničními profesionály a podpořit tím potenciální spolupráce na mezinárodní úrovni a export.

Odvrácenou stranou mince záštity může být spojení se skrze symbolickou záštitu s politickým vedením, se kterým daná organizace ideově nesouzní. Pořadatel se takové spojení může negativně vrátit prostřednictvím diváků.

6.6 Networking

Dalším nástrojem nefinanční podpory je networking, který slouží především k posílení vztahů v dané komunitě, čehož lze docílit efektivním sdílením informací.⁸⁶

⁸⁵ *Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy 2017–2021* [online]. Praha: Odbor kultury a cestovního ruchu MHMP, 2017 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: http://kultura.praha.eu/public/6e/a7/f1/2485343_790106_Koncepce_kulturni_politiky_HMP_2017___2021.pdf

⁸⁶ *Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy*. Praha: IPR Kancelář veřejného prostoru, 2014, s. 122-123. ISBN 978-80-87931-09-7.

Město/městská část může sdružovat při setkání aktéry jak oborově, mezioborově, tak napříč neziskovým a ziskovým sektorem. Setkání mohou podnítit vzájemné předání zkušeností, rozdílné pohledy na jednu problematiku či navázání spolupráce. Při organizovaném networkingu by měl být přítomen i mediátor k docílení co největší efektivity.⁸⁷ Setkání ve formě snídaní s kulturními představiteli v Café 1 začala pořádat Hana Třeštíková coby zastupitelka na Praze 7. V této aktivitě pokračuje i dnes jako radní pro kulturu Hlavního města Prahy. Sdružuje jak státní správu jednotlivých městských částí, tak kulturní představitele.⁸⁸ Networking posiluje vztah mezi veřejnou správou a kulturním aktérem, jelikož grantový systém komunikaci mezi nimi vzhledem k jeho elektronické podobě neumožňuje.

Velký potenciál mají i vzdělávací semináře, které se věnují například představení grantového systému. Tyto vzdělávací semináře by se mohly zaměřovat na lokální problematiku a nejit pouze po obecných rovinách, jelikož každá oblast má své problémy. Pořádání konferencí či seminářů s odborníky mohou mít za cíl kultivaci kulturního prostředí.

V rámci networkingu může město/městská část pomoci kulturním aktérům v navazování spoluprací na mezinárodní úrovni. Berlín zprostředkovává výtvarným umělcům schůzky se zástupci berlínských muzeí soudobého umění a podněcuje tím jejich spolupráci. Město Dublin podporuje spolupráce napříč obory. Tyto spolupráce iniciují na základě žádostí o dotace. Pokud zaznamenají, že činnost a účel žádosti jednoho žadatele jsou identifikovatelné a vzájemně se doplňující v činnostech, snaží se je propojit.⁸⁹

Rizikem networkingu je bezesporu lidský faktor. Pokud na úřadě nebudou komunikaci přístupní úředníci, nebude networking napříč aktéry a veřejnou správou fungovat. Situace samozřejmě platí i naopak.

Některé městské části se snaží blíže komunikovat se svými občany a podporovat je nejen finančně skrze sousedské aktivity. V současné době se na tuto podporu soustřeďuje i Magistrát hl. m. Prahy. Radní pro kulturu Hana

⁸⁷ Rozhovor Andrea Švandová, osobní setkání, Praha 25. 10. 2019

⁸⁸ Rozhovor s Kamilou Matějkovou, osobní setkání, Praha 7. 5. 2019

⁸⁹ HOLANOVÁ, MgA. Barbora. *Rešerše grantových systémů v evropských městech* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2018 [cit. 2020-07-10].

Třeštková: „Místní komunity jsou to, co dělá město dobrým městem k žití. Místní dokáží nejlépe trefit potřeby svého sousedství, ukazují, jak jsou Pražané činorodí a originální a rozmanité akce jsou snadno přístupné všem. Jsem přesvědčena, že město má podporovat nejen kulturní instituce, ale právě i takovéto drobné sousedské iniciativy.“⁹⁰

Pro tuto komunikaci například vznikla v Amsterdamu platforma s názvem „Binnen 30 Minuten“ (v překl. Do 30ti minut). Tato online platforma vznikla vedle participačních aktivit v rámci projektu „The Free State of Amsterdam“. Na online platformě se mohou občané Amsterdamu vyjadřovat k směřování samotného města do budoucnosti. Webová platforma byla propojená s mapou Amsterdamu, do které se zaznamenávaly příspěvky občanů, a to ve třech kolech (vždy po 10 minutách). V prvním kole mohli občané sdílet svá přání pro město, ve druhém kole označovali oblasti, které by chtěli zlepšit a navrhovali řešení, ve třetím kole hodnotili návrhy ostatních. V Hamburgu se občané mohou zapojit do diskuse o rozvoji města skrze publikování svých vlastních nápadů na online platformě NextHamburg. Nápady posléze zpracují a okomentují experti a organizační tým.⁹¹

Další možností networkingu je sdílení příkladů dobré praxe skrze pořádání konferencí či seminářů s odborníky s cílem v kultivaci kulturního prostředí. V současné době MK ČR pracuje na komunikační kampani pro rozvoj nově vznikající Strategii kulturních a kreativních průmyslů, v rámci, které se propojují územní koordinátoři jednotlivých měst České republiky a předávají si své zkušenosti. Z těchto setkání rovněž vznikla mapa sdílených příkladů dobré praxe, ve které se mohou jednotliví kulturní aktéři propojovat. Skrze networking může veřejná správa kulturně kreativnímu odvětví pomoci také internacionalizací podniků. Prorektor Petr Bilík v již zmiňovaném rozhovoru pro Kreativní Česko se vyjádřil i ke KKO a networkingu.

„Ukazuje se, že samým základem je jednotlivé aktéry vzájemně seznámit, propojit, zasítovat. Město nemusí investovat horentní sumy, aby dosáhlo

⁹⁰ Praha podpoří desítky komunitních sousedských akcí částkou 1,7 milionu korun. *Pražský patriot* [online]. Praha: Pražský Patriot s.r.o, 2012 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.prazskypatriot.cz/praha-podpori-desitky-komunitnich-sousedskych-akci-castkou-1-7-milionu-korun/>

⁹¹ *Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy*. Praha: IPR Kancelář veřejného prostoru, 2014, s. 96-97. ISBN 978-80-87931-09-7.

zajímavých efektů. Na našich schůzkách s kulturními profesionály naopak často zaznívalo: My jsme tady a rádi pro komunitu něco uděláme. Takže KKP sféra nečeká jen s nataženou rukou, ale je připravena dávat a obohacovat. Myslím, že podstatné nejsou až tak finance, ale změna úhlu pohledu.“⁹²

6.7 Informování

S networkingem souvisí i další nástroj a tím je informování.⁹³ Petr Peřinka, manažer projektu Kreativní Praha říká, že nejefektivnější nefinanční nástroj podpory kultury, je dobře komunikovat finanční podporu.⁹⁴ Základem nefinanční podpory je znalost finančních nástrojů podpory. Neexistuje místo, kde mohu jakožto kulturně kreativní aktér vyhledat souhrnně možnosti zdrojů podpory. Chybí systémové ukotvení těchto informací. Pokud by byly tyto informace kvalitně zpracovány a byla vybudována srozumitelná platforma, ušetřilo by to čas jak kulturně kreativním aktérům, tak úředníkům.

Město/městská část může vytvořit manuál jako je například Manuál pro užívání veřejného prostranství od organizace Auto*Mat nebo zřídit pozici komunitního koordinátora. Dobře zpracovaná platforma informací – ať už ve formě manuálu či pracovní pozice ušetří čas jak pořadatelům, tak úředníkům.

V Koncepti pro podporu umění ČR na léta 2015-2020 je jakožto slabá stránka zmíněna nedostatečná komunikace státní správy a samosprávy zastřešujícími a profesními organizacemi. Slabou stránkou je i nedostatečná komunikace mezi jednotlivými stupni veřejné správy, jejímž důsledkem jsou velké rozdíly v míře veřejné podpory. Komunikace napříč správními celky je důležitá, jelikož územní celky spravuje pouze zákon o obcích. Koncepte sama říká, že by tento problém podpořily zhotovené strategické dokumenty jednotlivých správních celků. Koncepte upozorňuje na příležitost ve vytváření partnerských vztahů mezi neziskovým sektorem a státní správou.

⁹² Kreativní průmysly nepotřebují ani tak velkolepé investice, jako změnu úhlu pohledu. *Kreativní Česko* [online]. Praha: IDU, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/clanky/kreativni-prumysly-nepotrebuji-ani-tak-velkolepe-investice-jako-zmenu-uhlu-pohle>

⁹³ MATARASSO, François a Charles LANDRY. *Hledání rovnováh 21 strategických dilemat v kulturní politice*. Brno: Barrister & Principal, 2015, s. 36–37. ISBN 978-80-7485-047-9.

⁹⁴ Rozhovor Petr Peřinka, osobní setkání, Praha 19. 12. 2019

Vzájemné informování by MČ mohla zajistit zprovozněním vlastního softwaru, který by poskytoval diskuzní aplikaci, elektronické žádosti o dotace, platformu pro půjčování mobiliáře či žádost o záštitu. Přes software by rovněž mohly jednotlivé instituce prodávat vstupné a kulturní kalendář by byl tím pádem sjednocen. Tento nástroj je jednou z možností, jak komunikovat nefinanční nástroje a zároveň sjednotit kulturní představitele územního celku. Pro HMP je aktuálně důležité zajistit software pro odesílání grantových žádostí i ze zařízení značky Apple.⁹⁵

V Berlíně je zřízen projekt s názvem Creative City Berlin, který funguje jako centrální platforma pro umělce a pro kulturní a Kreativní průmysly v Berlíně.⁹⁶ Projekt je založen na poskytování informací o možnostech podpory. „Agentura poskytuje Informace o možnostech podpory, o workshopech, akcích, pracovních příležitostech a kulturních událostech ve městě. Vydává i vlastní CCB Magazin, který slouží k informování, networkingu a ke komunikaci s partnery a platformami, které prezentují kulturní a kreativní průmysly v Berlíně.“⁹⁷

6.8 Analytika

Sběr a analýza městských dat jsou nezbytné pro podklady pro řízení. Z hlediska nefinanční podpory lze proto pohlížet i na analytiku. Zpracování dat do již zmíněné strategie je také jeden z nástrojů nefinanční podpora kultury, ze kterého lze čerpat při vytváření strategických materiálů. Samotná analýza pomáhá k formaci kulturní politiky, jelikož sjednocuje potřeby občanů a města do jednoho dokumentu. V Praze se o sběr dat kulturních zařízeních a veřejných prostranství pro kulturu stará Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy. Data o umění ve veřejném prostoru zas shromažďuje Galerie hl. m. Prahy.⁹⁸

⁹⁵ Rozhovor Hana Třeštková, osobní setkání, Praha 18. 10. 2019

⁹⁶ *Creative City Berlin* [online]. Berlin: Kultur Projekte Berlin, 2020 [cit. 2020-07-21]. Dostupné z: <https://www.creative-city-berlin.de/de/>

⁹⁷ ADAMCOVÁ, Jana. Rozhovor pro Creative City Berlin. *Institut pro digitální ekonomiku* [online]. Praha: Institut pro digitální ekonomiku, 2016 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <http://www.digitalniekonomika.cz/blog/128>

⁹⁸ LIEBERZEIT, Ing. Vladimír, Mgr. Veronika MARIANOVSKÁ a MgA. Olga ŠKOCHOVÁ. *Metodika mapování kultury v hl.m. Praze* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2019 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Metodika%20mapovani%20kultury%20v%20HMP%20.pdf>, 5.s.

Stejně jako chybí místo, na kterém by našel žadatel o dotace všechny potřebné informace, chybí sjednocující úložiště veřejně vzniklých analytických materiálů, ze kterých by mohli nejen aktéři čerpat.

„Studie Cisco odhaduje, že v roce 2022 bude plně automatizovaný sběr a analýza velkých městských dat prostřednictvím výkonných data-analytických center představovat až 31 % veškeré práce s daty ve veřejné správě. Využití takového opatření by odpovídalo ročním úsporám ve výši 1,2 mld. korun.“⁹⁹

Klíčovým nástrojem k propojení analýz a lidí je networking. Správní celky by měly aktivně využívat datovou schránku pro nasbíraná data, aby je mohly celoplošně využívat.¹⁰⁰ Je důležité dobře vysvětlit jak kulturnímu, tak podnikatelskému sektoru, jak se zpracovanými daty v analýzách pracovat a co nejeefektivněji je využít. Díky analýze potřeb kulturních aktérů můžeme vyhodnotit, jaké nefinanční nástroje podpory by byly nejvíce potřebné. Analytická data mohou sloužit jako podklady pro plánování, skrze které mohou i aktéři posoudit, zdali na takovém území vzhledem k jeho vizím do budoucna chtějí rozvíjet svoje aktivity.

6.9 Personální opora

Pokud město/městská část najde kulturnímu pořadateli zázemí, poskytne radu v oblasti účetnictví, práva a dalších, dává mu tím personální oporu.

Pořadatelé často využívají městskou policii či hasiče. Na Praze 11 policii i hasiče zařizuje automaticky MČ P11 pro aktivity KC Zahrada o.p.s..¹⁰¹ Stejně tak jako městskou policii, mohou kulturní subjekty využívat i technické služby jako například Kulturní a informační středisko Hronov na Náchodě.¹⁰² Technickými

⁹⁹ MAKOVSKÝ A KOL., Lukáš. *Ekonomická udržitelnost mesta: analýza ekonomických dopadu Strategického plánu hl. m. Prahy, aktualizace 2016, úvodní studie* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy., 2016 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.iprpraha.cz/ekonomickaanalyza>, 24.s.

¹⁰⁰ LIEBERZEIT, Ing. Vladimír, Mgr. Veronika MARIANOVSKÁ a MgA. Olga ŠKOCHOVÁ. *Metodika mapování kultury v hl.m. Praze* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2019 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Methodika%20mapovani%20kultury%20v%20HMP%20.pdf>, 5.s.

¹⁰¹ Rozhovor Agáta Charvátová, osobní setkání, Praha 16. 12. 2019

¹⁰² Rozhovor Vojtěch Rydlo, telefonická komunikace, Praha 4. 4. 2020

službami je míněn úklid prostor a vynášení odpadu. V rámci zmiňovaného vídeňského projektu Cash for Culture na podporu aktivity mladých umělců je součástí podpory poskytnutí odborného kouče, který dohlíží nad umělcem.¹⁰³

Podstatnou pozicí v personální opoře je role komunitního koordinátora, jehož funkci se budu věnovat především v kapitole 8.3 Praha 10. Komunitní koordinátor mimo jiné vyjednává na ostatních odborech povolení a informace k provozu kulturní akce, které se může týkat například odboru dopravy, životního prostředí či odboru výstavby. Každá městská část má však své uspořádání odborů.

¹⁰³ HOLANOVÁ, MgA. Barbora. *Rešerše grantových systémů v evropských městech* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2018 [cit. 2020-07-10].

7 Komu jsou nefinanční nástroje podpory kultury určeny?

Nefinanční nástroje by měly být systémově zařazeny do podpory všech městských částí, obvodů, měst, krajů a státu. Nástroje z šesté kapitoly slouží k doplnění finanční podpory. Pokud finanční příspěvky nemohou naplnit požadavky žadatelů o grant, mohou je z určité části kompenzovat nefinanční nástroje. Oproti finanční podpoře však přináší do vztahu veřejné správy s kulturně kreativním aktérem více komunikace, což je premisa jejího zařazení do systému podpory.

Nástroje může využívat jak neziskový, tak ziskový sektor. Město/městská část by však měly nastavit odlišná pravidla pro oba sektory skrze zmíněnou tabulku s paušály. Pokud má MČ dobře zpracovanou strategii, může díky ní podnikatel zhodnotit, zdali chce započít svůj business na jejím území. Pro samotné město/městskou část jsou investoři a ziskový sektor důležití kvůli podpoře konkurenceschopnosti trhu, spolupráce napříč sektory a rozmanité nabídce.

Nefinanční nástroje podpory kultury, jak již z textu vyplývá, mohou být určeny všem, kteří chtějí aktivně cokoli kulturního či kreativního produkovat. Zároveň mohou sloužit i lidem z kulturně kreativních průmyslů, jejichž podpoře se aktuálně věnuje Ministerstvo kultury, které jak již bylo zmíněno zpracovává Strategii rozvoje a podpory kulturních a kreativních průmyslů.

Některé z nástrojů, jako je například zábor, propagace či personální opora, se dají využít na podporu sousedských akcí, které nejčastěji pořádají aktivní občané. MČ kulturně oslavují například výročí významných osobností, které byly jejichmi dlouhodobými obyvateli. Události mají komunitní charakter a zapojuje se do nich více kulturních aktérů působících v územní lokalitě. V roli pořadatele je však MČ. Odkaz předků pojmenovává dokument Culture 21 jako jedno z propojujících témat klíčových pro lokální udržitelný rozvoj.¹⁰⁴

Žádná z městských částí, které jsem pro svou práci studovala, nemá strukturovaně zpracovanou nabídku nefinančních nástrojů. Cílových skupin, které

¹⁰⁴ DUXBURY, Nancy, Jyoti HOSAGRAHAR a Jordi PASCUAL. *Culture 21: Proč musí kultura být centrem udržitelného městského rozvoje?* [online]. Praha: Institutem plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2016 [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Agenda%2021_Proc%20musi%20kultura%20byt%20centrem%20udrziteln%C3%A9ho%20rozvoje.pdf

mohou využívat jednotlivé nástroje nefinanční podpory, je široké množství (profesionální kulturní instituce, podnikatel v kreativním průmyslu, aktivní občan atd.), proto je otázkou, jak nefinanční nástroje co nejlépe komunikovat.

8 Využívání nefinančních nástrojů v praxi na území MČ

„Města mají potenciál všem něco nabídnout, což je příčinou a zároveň důsledkem toho, že jsou všemi utvářena.“ Jane Jacobs, 2002¹⁰⁵

V této kapitole chci demonstrovat na čtyřech pražských městských částech, že nefinanční nástroje podpory kultury se v praxi užívají, jen není zvykem je pojmenovávat. Pro svojí bakalářskou práci jsem si vybrala Prahu 6, 7, 10 a 14, neboť je považuji za progresivnější pražské MČ v oblasti kultury. Zároveň je v současnosti jejich politické vedení otevřené a komunikativní, což se pozitivně projevuje i v kulturním sektoru. Ve výzkumu jsem i přesto došla k značným rozdílům v nefinanční podpoře. I když všechny odbory kultury MČ se o ni zajímají a chtějí ji rozvíjet, jsou v jiném stádiu. Například Praha 10 již má nefinanční podporu systémově a transparentně ukotvenou ve své koncepci rozvoje kultury oproti Praze 6, která tento dokument bude teprve zpracovávat. Vybrané MČ spojuje jedno, uvědomují si důležitost kultury pro společnost. Podporou místní kultury a komunitních aktivit se stávají města/MČ více atraktivní pro obyvatele.¹⁰⁶ Dle výzkumu mezi obyvateli hl. m. Prahy s názvem Život v Praze, kterou realizoval IPR společně se společností MEDIAN s.r.o. na zakázku HMP z roku 2019, vyplynulo, že se Pražané se nejméně zapojují do života ve městě vlastní uměleckou a dobrovolnickou činností, s tím že 42 % z dotazovaných by se chtělo věnovat kulturním aktivitám mimo svůj domov. Pouze 9 % z respondentů výzkumu mezi obyvateli hl. města Prahy tráví svůj volný čas kulturní aktivitou ve veřejném prostoru. Dle výzkumu mezi obyvateli hlavního města Prahy má zájem o zapojení se do komunity ve svém místě bydliště 44% obyvatel Prahy. Funkční komunita mimo jiné vede i k eliminaci kriminality ve veřejném prostoru.

„Dle studie Univerzity Berkeley (2008), prováděné v oblasti křižovatky ulic 23rd Street a Telegraph Avenue ve městě Oakland, se s naprosto izolované

¹⁰⁵ Anglický originál: "Cities have the capability of providing something for everybody, only because, and only when, they are created by everybody" JACOBS, Jane. *The Death and Life of Great American Cities* [online]. 2002 [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.goodreads.com/quotes/198401-cities-have-the-capability-of-providing-something-for-everybody-only>

¹⁰⁶ KUJOVÁ, MgA. Zdeňka a MgA. Michaela ŠEBESTOVÁ. *Kreativní města a nástroje podpory: Případové studie nástrojů podpory kreativních odvětví a fungování kreativních center ve vybraných evropských městech* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2016 [cit. 2020-07-11]., 7.s.

a společensky nefunkční části města, stala vyhledávaná oblast s fungující komunitou a kulturní nabídkou. Tento proces, který odstartoval organicky a následně pokračoval za podpory města, ožil především díky každoroční kulturní akci Art Murmur, na které participuje celá tamní kulturní komunita.“¹⁰⁷

Komunitní akce podporují sounáležitost mezi obyvateli, kterou podle výzkumu z minulého roku pociťují pouze dvě pětiny z dotazovaných.¹⁰⁸ Na tuto problematiku v současnosti reaguje Praha 10, která se na její podporu zaměřuje. K sounáležitosti přispívá jednoduchý prvek, a to znát své sousedy (nejen z domu). To může městská část podpořit provozem komunitních center, jako je například KD Kyje na Praze 14 nebo KD Barikádníků na Praze 10.

Každá městská část vzhledem ke spravovanému území, hmotnému a nehmotnému majetku, personálnímu zajištění disponuje jinými možnostmi. Variant nefinanční podpory je spousta a nové mohou vycházet z komunikace mezi kulturním a veřejným sektorem.

8.1 Městská část Praha 6

Praha 6 se rozkládá na 4 155,1 ha území, které tvoří katastrální území Dejvice, Liboc, Ruzyně, Střešovice, Veleslavín a Vokovice a části katastrálních území Břevnov, Bubeneč, Sedlec a Hradčany.¹⁰⁹ Území Prahy 6 obývá 99 693 obyvatel. Za rok 2017 z dostupných zdrojů MČ investovala do kulturu 5 363 713 Kč. Na jejím území se nachází 45 kulturních zařízení. Sama však nezřizuje žádnou příspěvkovou organizaci v oblasti kultury. Současný starosta je Mgr. Ondřej Kolář za stranu TOP 09.¹¹⁰

¹⁰⁷ MAKOVSKÝ A KOL., Lukáš. *Ekonomická udržitelnost města: analýza ekonomických dopadů Strategického plánu hl. m. Prahy, aktualizace 2016, úvodní studie* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy., 2016 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.iprpraha.cz/ekonomickaanaliza>, 52.s.

¹⁰⁸ IPR, MEDIAN, *Život v Praze, výzkum mezi obyvateli hl. m. Prahy (prezentace) Praha: 2019*

¹⁰⁹ Městská část Praha 6. *Praha.eu* [online]. Praha: Magistrát hlavního města Prahy, 2020 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/mestske_casti/praha_6/index.html

¹¹⁰ Katalog městských částí. *Katalog městských částí* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2016 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <http://katalog-mc.iprpraha.cz/>

I když MČ Praha 6 nemá zavedených tolik nefinančních nástrojů podpory jako ostatní městské části, věnuje se v současné době v procesu tvorby strategie a koncepčním zvažování nad kulturou, nejenom proto jsem ji zařadila do své práce.

Odbor kultury je spojen se sportem a volným časem. Hlavním úkolem odboru kultury je, že: „plní úkoly v oblasti společenských a volnočasových aktivit zajišťovaných MČ Praha 6, i ve spolupráci se spolky, tělovýchovnými jednotami, uměleckými a divadelními soubory, partnerskými městy apod., s cílem zajistit realizaci konkrétních akcí pro širokou veřejnost. Plní úkoly dotační politiky MČ Praha 6 v dané oblasti.“¹¹¹ Jeho dílčí úkony náplně činnosti jsou identické s těmi obecně popsányými v kapitole 3.5. Odbor kultury. Specifika, které jsem objevila, jsou například zajištění výstavy umělců Prahy 6 a zajištění divadelních představení, konkrétně oper, v přírodním divadla Šárka. Zajišťování výstav předních výtvarných a fotografických umělců z Prahy 6 je jedním z nástrojů nefinanční podpory. Slouží jako propagace a personální opora kulturním aktérům. Kromě rozpočtu a grantového systému se snaží vyhledávat sponzory k spolufinancování velkých kulturních akcí.

O kultuře na Praze 6 jsem diskutovala s předsedou kulturní komise MgA. Petrem Prokopem, referentkou kultury PaedDr. Olgou Marcalíkovou a vedoucím odboru kultury, sportu a volného času PaeDr. Janem Hruběšem.

Během práce na mé bakalářské práci dokončovala společnost ONplan lab na zakázku pro MČ Praha 6 její první analytický dokument zabývající se kulturou s názvem Analýza kulturního prostředí Městské části Praha 6. Analýza je již dostupná na webových stránkách Prahy 6. Jedná se o první fázi procesu k samostatné strategii kultury, která by měla být dokončena ke konci roku 2020.¹¹² Jeden z nefinančních nástrojů je teprve v procesu vzniku. Samotní zaměstnanci působící na odboru kultury, sportu a volného času jsou v očekávání, co strategie přinese. Od roku 2019 se MČ snaží obecně posilovat koncepční stránku a budování vlastní kulturní politiky. Hlavní vizí strategie je, aby došlo k větší udržitelnosti systematické podpory kultury.¹¹³

¹¹¹ Odbor kultury, sportu a volného času. *Městská část Praha 6* [online]. Praha: MČ Praha 6, 2020 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: https://www.praha6.cz/odbor03?detail=organizacni_rad

¹¹² Rozhovor Olga Marcalíková, osobní setkání, Praha 15. 7. 2020

¹¹³ Rozhovor Petr Prokop, osobní setkání, Praha 11. 5. 2020

Vzhledem k tomu, že MČ P6 disponuje rozsáhlým územím, nabízí se jako funkční nefinanční nástroj záborů zadarmo. Zde mne inspiroval jakýsi filtr i pro nefinanční nástroje kultury, který je zavedený na této MČ. Pokud jsem úspěšným žadatelem v grantovém systému, stává se MČ „spolupřadatelem“ a po dohodě mohu obdržet zábor k mé kulturní akci zadarmo. Nefinanční nástroj záboru je tedy neodmyslitelně napojen na finanční dotaci. Prahu 6 tvoří z velké části zeleň. Zájem o pořádání akcí ve veřejném prostoru mezi lety 2016–2018 vzrostl o 30 %, což bylo zjištěno skrze zájem o záborů. Pokud zábor spadá pod MHMP, snaží se odbor komunikačně propojit kulturního aktéra s příslušným řešitelem a co nejvíce mu proces zajištění záboru usnadnit. Oddělení kultury zde zastává roli personální opory. V případě poskytování zázemí nemá odbor téměř žádné možnosti. Za zvýhodněnou cenu poskytují prostory například Vily Pellé, Píseckou bránu, Divadlo Semafor, Dejvické divadlo či Divadlo Spejbla a Hurvínka. Tyto instituce sídlí v prostorách za nekomerční pronájem. Systém poskytování zvýhodněného pronájmu zázemí je však velmi individuální a odvíjí se od infrastruktury, náplně programu a dalších hlediscích.¹¹⁴ „Praha 6 disponuje s cca 5-6 vlastními prostory pro kulturu, které pronajímá za nekomerční nájemné celoměstsky významným hráčům, dále je pořadatelem řady celoměstsky významných akcí.“¹¹⁵

Co se týče mobiliáře, tak MČ Praha 6 nemá zavedenou půjčovnu jako je na Praze 14. Poskytují však zadarmo Farmářským trhům na Kulaťáku velkoplošný stan, ve kterém organizátor Farmářské trhy, z.s., pořádá hudební a divadelní produkce. MČ tím chce podporovat komunitní charakter této akce. Dále pak poskytují kolem 100 ks židlí a 10 ks lehátek provozovateli Letního kina u Keplera, což je původní koncept vybraný z projektu participativního rozpočtování v Praze 6 s názvem Nápad pro Šestku.¹¹⁶ Všechno je však závislé na individuální dohodě pořadatele s odborem kultury, sportu a volného času. Zavedení transparentního

¹¹⁴ Rozhovor Jan Hrušeš, osobní setkání, Praha 15. 7. 2020

¹¹⁵ ONplan lab, s. r. o. *Analýza kulturního prostředí Městské části Praha 6* [online]. Praha: Městská část Praha 6, 2020 [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: https://www.praha6.cz/system/file.php?File=f889_2107.pdf&crc=70a1d955929cd1a023d6bce16cd43283, 24.s.

¹¹⁶ Rozhovor Olga Marcalíková, osobní setkání, Praha 15. 7. 2020

mobiliáře je jedno z otevřených témat v aktuální diskusi nad připravovanou strategií.¹¹⁷

Z analýzy vzešlo doporučení k zřízení obdobné pozice komunitního koordinátora jako je na Praze 10, která bude doprovázet aktéry a pomáhat jim v realizaci jejich činnosti. Zatím nikdo takový na úřadě není.

Co se týče propagace, využívá odbor kultury časopis Šestka, který je od března 2020 dostupný pouze na distribučních místech a nechodí občanům do schránek. Do časopisu Šestka je zařazován kulturní kalendář, ve kterém jsou nejenom kulturní akce, které MČ dotačně podpořila. Pořadatelé komerčních kulturních akcí mohou být zadarmo zviditelněni na webových stránkách, ale musí k tomu vyplnit žádost. V časopisu Šestka však mají inzerci zpoplatněnou. Redakce se však snaží psát primárně o akcích, které jsou dotované grantovým systémem P6. Nefinanční podpora je tedy opět závislá na té finanční. Odbor kultury rovněž pro úspěšné žadatele o dotaci nabízí propagační prostor zadarmo na lavičkách. S HMP se také domlouvají na využití výlepů na tramvajích. Realizace nástrojů však vždy závisí na aktivní iniciativě oddělení kultury. Možností ale není příliš, a i proto byly propagační plochy ve veřejném prostoru negativně zmíněny v analýze. „Chybí dostupné plakátovací plochy nebo obecné plochy pro inzerci a nedostatek vlastních ploch MČ.“¹¹⁸ Propagace kulturních akcí ve veřejném prostoru neslouží pouze jako benefit pro organizátora, ale rovněž pro MČ, která zde má vždy uvedené své logo jako podporovatel. Všechny zmíněné nástroje doprovází samozřejmě facebookový profil. Kancelář starosty každoročně uděluje také ocenění tamním důležitým osobnostem. Kandidáty navrhuje především politici, avšak oddělení kultury může své návrhy také připojit. Takto byl oceněn z kulturního prostředí například Jiří Suchý, ředitel Divadla Semafor nebo Eva Kejkrťová Měříčková, bývalá ředitelka Dejvického divadla. Ceremoniál je slavnostní a společenská akce, na jejíž organizaci také participuje odbor kultury, sportu a volnočasových aktivit.¹¹⁹

¹¹⁷ Rozhovor Petr Prokop, osobní setkání, Praha 11. 5. 2020

¹¹⁸ ONplan lab, s. r. o. *Analýza kulturního prostředí Městské části Praha 6* [online]. Praha: Městská část Praha 6, 2020 [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: https://www.praha6.cz/system/file.php?File=f889_2107.pdf&crc=70a1d955929cd1a023d6bce16cd43283, 87.s.

¹¹⁹ Rozhovor Jan Hruběš, osobní setkání, Praha 15. 7. 2020

Pravidelní setkání oddělení kultury neorganizuje. Díky přípravě strategie se však v participační fázi setkávali na úřadě všichni kulturní představitelé Prahy 6. Možná tato zkušenost pozitivně podpoří obě strany v pravidelnějších setkání. PaedDr. Olga Marcalíková a PaedDr. Janem Hrubešem se shodli, že podobné setkání by však pořádali pouze s moderací, aby byl průběh efektivní.

Oddělení kultury na Praze 6 je v současnosti v procesu tvorby první strategie, která v budoucnosti přinese i nové systematicky ukotvené nefinanční nástroje podpory. Zařadí se tak jako třetí z 57 MČ, které mají zpracovaný strategický dokument týkající se kultury.

8.2 Městská část Praha 7

Praha 7 se rozkládá na 709,5 ha území, které tvoří katastrální území Holešovic, asi polovinu katastru Bubenče a malou část katastru Libně.¹²⁰ Území Prahy 7 obývá 42 632 obyvatel. Za rok 2017 z dostupných zdrojů MČ investovala do kultury 7 147 042 Kč. Na jejím území se nachází 44 kulturních zařízení. Sama také obdobně jako Praha 6 nezřizuje žádnou příspěvkovou organizaci v oblasti kultury. Současný starosta je Mgr. Jan Čížinský za hnutí PRAHA SOBĚ.¹²¹

Odbor kultury je na Praze 7 spojen se sportem. V rámci samosprávy spolupracuje s kulturními organizacemi, místními uměleckými organizacemi i na pořádání velkých kulturních akcí. Podporuje, zajišťuje a propaguje rozvoj kultury. Jako ostatní odbory kultury spravuje rozpočet a má na zodpovědnosti dotační programy.¹²²

O kultuře na Praze 7 jsem diskutovala s referentem odboru kultury a sportu Bc. Jaroslavem Drobným a místostarostkou MgA Hanou Třeštíkovou.

¹²⁰ Městská část Praha 7. *Praha.eu* [online]. Praha: Magistrát hlavního města Prahy, 2020 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/mestske_casti/praha_7/index.html

¹²¹ Katalog městských částí. *Katalog městských částí* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2016 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <http://katalog-mc.iprpraha.cz/>

¹²² Odbor kultury a sportu. *Praha 7* [online]. Praha: Městská část Praha 7, 2020 [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.praha7.cz/radnice/organizacni-struktura/odbor-kultury/https://www.praha7.cz/radnice/organizacni-struktura/odbor-kultury/>

Hlavním nefinančním nástrojem podpory kultury na Praze 7 je zastupitelstvem zřízený projekt Art District 7. V následující kapitole se tedy nejvíce věnuji jeho založení a konkrétním nefinančním nástrojům, které využívá v praxi.

Praha 7 rozvíjí aktivně koncept kreativní a umělecké čtvrti. Dle Strategického plánu Prahy 7 vyplynulo, že jeho silnou stránkou je právě kultura. Proto se vedení městské části rozhodlo podpořit a posílit identitu kulturní čtvrti. V roce 2018 vyhrálo v komunálních volbách hnutí PRAHA 7 SOBĚ a Hana Třeštíková se stala radní pro kulturu. Jako první krok po nástupu do funkce obešla kulturní představitele Prahy 7 a skrze rozhovory provedla rešerši o tom, jaké jsou jejich akutní potřeby. Překvapivě z rozhovorů vyplynulo, že nedostatečná finanční podpora je až na druhém místě. Většina dotazovaných se shodla na tom, že je pro ně důležité, aby jim městská část byla silným partnerem.¹²³ Dle tohoto šetření potřebují kulturní aktéři tedy více networkingu a informování ze strany městské části.

Art District 7 vznikl v již zaběhlé kulturně umělecké lokalitě. Projekt je jedinečný v tom, že Praha 7 jakožto první čtvrť dala podnět k vzniku kulturní čtvrti. AD7 byl tedy od svého začátku plánován retrográdně (Top-down efektem), tedy postupoval k stanoveným cílům seshora dolů – od zastupitelstva k samotným kulturním institucím. Hlavním motorem je stále městská část a kulturní instituce přinášející podněty. AD7 zaštiťuje setkávání představitelů kultury na Praze 7, aby si mohli vyměňovat know-how a navazovat spolupráce nejen napříč svými obory. Městská část komunikuje jak s kulturním sektorem, tak se samotnými obyvateli Prahy 7, které informuje o kulturním dění viz mapa Art District 7, která je dostupná i v anglickém jazyce pro kulturní turisty. Projekt není zaměřený pouze na nezávislou kulturu, ale věnuje se i propojování neziskového sektoru s obchodními společnostmi. „Pomáhá navazovat kontakty a dialog mezi kulturními aktéry, městskou částí a byznys sférou.“¹²⁴

¹²³ Rozhovor Hana Třeštíková, osobní setkání, Praha 18. 10. 2019

¹²⁴ HAVLÍČKOVÁ, MgA. Šárka a Mgr. Tereza VOHRYZKOVÁ. *Studie proveditelnosti ART DISTRICT 7*. Praha: Institut plánování a rozvoje hl m. Prahy, 2016. ISBN 978-80-87931-64-6.

Městská část Praha 7 navázala v roce 2006 spoluprací s Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy na vytvoření pilotního projektu Art District 7, čtvrtě umění a kultury Praha 7. IPR vytvořil studii proveditelnosti pro vznik projektu.

Nové vedení městské části PRAHA 7 SOBĚ se zasloužilo o vznik projektu. Chtělo vytvořit spojku mezi odborem kultury a kulturním podhoubím. Po vzniku projektu se městská část musela zaměřit na to, jak projekt komunikovat navenek, neboť jde mimo jiné o vytvoření silné marketingové značky. V České republice doposud neexistovala institucionalizovaná kulturní čtvrtě, proto bylo i zprvu náročné vysvětlit kulturním institucím, na jaké bázi bude spolupráce fungovat.

Důležitým přínosem projektu je zpřístupnění úřadů jak pro kulturní pořadatele, kteří mají zkušenosti z praxe, tak i pro aktivní občany, kteří chtějí organizovat kulturní/společenské akce pro své sousedy. Tuto aktivitu od počátku projekt podporuje. Zpřístupnění úřadu můžeme pozorovat od přehlednosti a množství informací na webových stránkách po v současné době čtyři pracovní pozice referentů, kteří mají zveřejněné své kontakty a kdokoli je může kontaktovat. Primárně je to však o personálním obsazení, které stojí na přístupných a otevřených úřednicích.

V současné době se projekt zaměřuje především na spoluprací s výtvarnými umělci, designéry a divadly. Jeho posláním je, aby se všichni navzájem znali, sledovali svojí práci napříč odvětvími a mohli se inspirovat, spolupracovat a podporovat. Vedení městské části dbá na potenciál čtvrti, ve které se nachází spousta galerií, divadel, kaváren a restaurací.

MČ Praha 7 nevlastní ani mnoho nebytových prostorů a území na samotné městské části, tedy snadno nemůžou poskytovat prostory na zkušebny, kanceláře pro produkční tým či zábory. Ve vlastnictví má MČ P7 pouze pár bytových jednotek, které po evropském vzoru nabízejí studentům AVU jako start-up pro jejich galerijní potřeby po evropském vzoru. Tyto prostory poskytují za nižší nájem a vybraní umělci je mohou obývat po dobu 5 let. Vzhledem k rozloze bytů (20 m²) však nejsou vhodné například pro sochaře. Městská část má také ve vlastnictví Řezáčovo náměstí, které je pronajímáno kulturním pořadatelům za symbolický poplatek.¹²⁵

¹²⁵ KUJOVÁ, MgA. Zdeňka a MgA. Michaela ŠEBESTOVÁ. *Kreativní města a nástroje podpory: Případové studie nástrojů podpory kreativních odvětví a fungování kreativních*

Silnou stránkou projektu je propagace, která poskytuje z mnou zkoumaných městských částech nejvíce možností. Na webových stránkách Prahy 7 jsou zveřejněna všechna kulturní místa, která se na jejím území nachází. Vše je přehledně rozděleno a ke každému místu je krátký a výstižný popis s kontakty.¹²⁶ O propagaci se také starají na sociálních sítích – aktivní Facebook a Instagram, kde pravidelně informují sledující o nových akcích – aktuální stav 10. 7. 2020 je na FB 2 887 sledujících¹²⁷, IG 1 730 sledujících¹²⁸. Na facebookovém profilu dokonce mají ikonu „Program divadel/tickets“, kde se nachází kompletní program všech divadel s odkazy na koupi vstupenek. Facebook také umožňuje na profilu vytvořit „Komunitu“, kam mohou organizátoři publikovat pozvánky na své akce. Městská část spravuje čtyři informační vitríny – Letenské náměstí, Strossmayerovo náměstí, Nádraží Holešovice a Vltavská, ve kterých vystavuje kompletní kulturní program na každý měsíc. Signifikantní pro AD7 je měsíčník *Hobuleť* s 30 tisíci kusů v nákladu, jehož redakci zastřešuje odbor kultury Prahy 7. Časopis si je dobře vědom své široké cílové skupiny, proto vybírá témata jak pro seniory, tak pro rodiny s dětmi a mladé lidi. Další možností propagace byly tzv. ART DISTRICT 7 Talks. Hana Třeštíková spolu s týmem začala pořádat v rámci AD7 mezioborová setkávání napříč všemi kulturními odvětvími. Každý večer se představilo vždy sedm řečníků působících na Praze 7, kteří dostali sedm minut na prezentování své práce na poli kultury. Poslední událost proběhla dne 24. 4. 2019 v Bio OKU a šlo o čtvrté setkání. Skrze tento cyklus se MČ P7 chtěla prezentovat jako čtvrť, ve které žije mnoho umělců a kreativních lidí, jejichž práci chce zviditelňovat. Projekt v současnosti již nepokračuje, jelikož o něj nebyl divácký zájem.¹²⁹ Na webu MČ to však působí, jako že setkání stále organizují. „Možnost pro veřejnou prezentaci kulturních ‚hráčů‘ z Prahy 7 poskytují pravidelné večery nazvané ART DISTRICT 7 Talks.“¹³⁰

center ve vybraných evropských městech [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2016 [cit. 2020-07-11]. 50.s.

¹²⁶ Kulturní aktéři. *Praha 7* [online]. Praha: Městská část Praha 7, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.praha7.cz/volny-cas-prehled/kultura/kulturni-institute/>

¹²⁷ Art District 7. *Facebook* [online]. -: Facebook, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/artdistrictpraha7/>

¹²⁸ Art District 7. *Facebook* [online]. -: Instagram, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/artdistrict7/?hl=cs>

¹²⁹ Rozhovor Jaroslav Drobný, osobní setkání, Praha 19. 11. 2019

¹³⁰ Art District 7. *Praha 7* [online]. Praha: Městská část Praha 7, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.praha7.cz/temata/art-district-7/>

Podpora propagace je také navázána na ticketingovou společnost GoOut, s.r.o. Na stránkách pod profilem Art District 7 návštěvník nalezne všechny akce s anotacemi, které se na území Prahy 7 konají.¹³¹ Ve spolupráci s ticketingovou společností je Praha 7 jediná ze všech zkoumaných MČ. Na propagaci také spolupracuje s marketingovou organizací hl. m. Praha s názvem Prague City Tourism. Pod hlavičkou PCT jsou vydávány kreativní mapy pro turisty, které jim doporučují návštěvu různých míst Prahy.

Dalším nefinančním nástrojem podpory je Manuál pro užívání veřejného prostranství, který bychom mohli zařadit do sekce informování. Iniciativa Auto*Mat (pořadatel Zažít město jinak) ve spolupráci s Prahou 7 vytvořila tento manuál pro podporu obyvatel k organizaci vlastních pouličních sousedských slavností. Manuál popisuje, s čím vším se může potkat organizátor při vstupování do veřejného prostoru. Na které aktivity jsou potřebná jaká povolení, jakým způsobem žádat o zábor apod. V manuálu je vše popsáno srozumitelně, aby proces pořádání akce mohl pochopit i nevystudovaný kulturní manažer. Činnosti aktivních občanů podporují kultivovaný a kulturní pocit z dané lokality.

Vlajkovou lodí AD7 je komunitní festival Máme otevřeno. Na festival může být nahlíženo z pohledu nástrojů nefinanční podpory jako na podporu propagace či networking. V dubnu 2019 proběhl 9. ročník. Tento festival vzešel z iniciativy tamních galeristů. Během víkendu se otevírají všechna kulturní místa na Praze 7, která se do festivalu chtějí zapojit. AD7 se snaží festival komunikovat jako sousedské setkání obyvatel s umělci. Prostory mají posunuté otevírací hodiny, vymýšlí speciální doprovodné programy a nechávají návštěvníky nahlédnout do svých útrob. AD7 projekt zaštiťuje, ale snaží se ho vždy delegovat na některou z organizací, jelikož na produkční zajištění nemá personální kapacity. V minulosti festival pořádalo Centrum současného umění DOX. Dnes je hlavním organizátorem The Chemistry Gallery.¹³² Existence festivalu tedy závisí na tom, jestli o jeho organizaci bude mít některý z kulturních subjektů na Praze 7 zájem. Tím se AD7 snaží o předání projektu samotným aktérům.

¹³¹ Art District 7. *GoOut* [online]. Praha: GoOut.cz, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://goout.net/cs/verejny-prostor/art-district-7/fcwb/>

¹³² Máme otevřeno 2019. *Praha 7* [online]. ČR: Městská část Praha 7, 2020 [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://www.praha7.cz/mame-otevreno-2019/>

Důležitým nástrojem je již zmiňovaný networking, který Hana Třeštíková uchopila také formou snídání s představiteli kulturní sféry. Na začátku projektu byly pořádány 2x ročně snídane pro všechny kulturní aktéry i veřejnost. K nim byly organizovány i oborové snídane 1x za měsíc (divadelní snídane, galerijní snídane, designérské snídane, architektonická snídani a podobně).¹³³ V současnosti jsou oborové snídane pořádány 2x ročně. Hana Třeštíková na nich rekapituluje půlroční práci se všemi pozvanými institucemi. O tyto setkání je ze stran divadel velký zájem. Mají za cíl propojit organizátory, aby si mohli navzájem vyměňovat zkušenosti a pomáhat si s řešením problémů. Aktuálně se 1x za rok pořádají mezioborové snídane, na kterých se snaží propojit představitele napříč uměním a podnítit tím nové mezioborové spolupráce. Městská část se snaží propojit také kulturní sféru s podnikatelskou. Na schůzku pozvou podnikatele, kteří svůj byznys rozvíjejí na Praze 7 a představí je kulturním institucím, které prezentují své projekty, do kterých by se podnikatelé mohli zapojit. Vše už je pak na jejich domluvě. Městská část pouze zprostředkuje datum a místo setkání, na které se snaží pozvat široké podnikatelské spektrum od developerů až po květinářky. Na základě této schůzky například vznikla spolupráce hotelu Mama Shelter s Pražským Quadriennale 2019. Díky schůzkám mohou podnikatelé uvažovat o spolupráci, která by je jinak nenapadla. Prioritou AD7 je tedy motivace a vytváření prostoru, který bude plodný pro vznik nových spoluprací.¹³⁴ Forma snídání na Praze 7 je po vzoru jedné z metod participace, kterou je „World Café“¹³⁵ Kromě kulturních aktérů také městská část propojuje své obyvatele skrze platformu s názvem Sousedské spolky. Městská část pobízí své občany k větší spolupráci a pořádání společenských akcí s kulturním či sportovním charakterem. Ty spolky, které nemají ambici pořádat akce za účelem zisku, nemusejí mít právní subjektivitu. Jedná se o volně sdružené obyvatele. Aktuálně na Praze 7 funguje šest sousedských sdružení. Na webových stránkách naleznou zájemci stručný manuál k založení tohoto sdružení.

¹³³ PŘIDALOVÁ, Kateřina. Na začátku byl sen o kulturní čtvrti. *Kreativní Česko* [online]. Praha: IDU, 2017 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/clanky/na-zacatku-byl-sen-o-kulturni-ctvrti>

¹³⁴ Rozhovor Jaroslav Drobný, osobní setkání, Praha 19. 11. 2019

¹³⁵ Základní charakteristikou metody World Café je její neformálnost a flexibilní struktura umožňující setkání různorodé skupiny lidí a volně strukturovanou diskuzi. *Zdroj: Manuál participace, jak zapojit veřejnost do plánování města* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2016, s. 118–119 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: http://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/Manual_Participace/manpart_1510.pdf

Tyto všechny aktivity zaštiťuje za MČ P7 pozice koordinátora sousedských spolků.¹³⁶

Co se týče ostatních nefinanční nástrojů jako je například mobiliář, nemá toho městská část Praha 7 mnoho co nabídnout, neboť na jeho koupi nemají finanční prostředky. V dotacích je podmínkou, že pořadatel na své akci financované Prahou 7 nesmí využívat jednorázové kelímky. Stanovují tedy pravidla, ale přitom neposkytují efektivní řešení situace, jelikož v majetku nemají vratné kelímky. Situaci se snaží vyřešit tím, že pořadatelům předávají kontakty na firmy, které vratné kelímky půjčují.

Cílem projektu Art District 7 je, aby se transformoval na jinou právní subjektivitu, jejíž členy by byli kulturní instituce a odbor kultury. Tím by instituce získaly větší zodpovědnost za celek, ale také větší svobodu. Dle odboru kultury by v ideálním případě jednotliví členové vkládali členské příspěvky do společného rozpočtu, ze kterého by mohli pořídit zmiňovaný mobiliář apod. O tento krok však v současnosti instituce nemají zájem. Hana Třeštíková na začátku projektu hovořila o právní formě nadace: „Ideálním výsledkem je vznik nadace, na městské části nezávislého subjektu, který by všechny aktivity převzal. Zde by byli sdružení zástupci kulturních aktérů, veřejnosti, drobných podnikatelů a podobně. Vlastně by to byl takový apolitický spolek a městská část by tam byla jako jeden z mnoha členů. Tím bychom na jedné straně docílili nezávislosti na politickém vedení městské části, na straně druhé by nadace mohla grantovat peníze z evropských fondů na rozvoj kultury, na které nyní jako městská část nemáme nárok.“¹³⁷ Tento cíl projektu nebyl doposud dosažen.

Samotná Městská část Praha 7 primárně díky založenému Art District 7 poskytuje kulturním institucím rozmanité nástroje nefinanční podpory. Pestré možnosti poskytují primárně v nástrojích založených na lidských vztazích a komunikaci jako je networking, informování a propagace. Slabší jsou v nástrojích, které jsou na bázi vlastnictví, kterého mnoho nemají. Jako jediná městská část

¹³⁶ Sousedské spolky Prahy 7. *Praha 7* [online]. Praha: Městská část Praha 7, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.praha7.cz/volny-cas-prehled/sousedskespolkyprahy7/>

¹³⁷ PŘIDALOVÁ, Kateřina. Na začátku byl sen o kulturní čtvrti. *Kreativní Česko* [online]. Praha: IDU, 2017 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/clanky/na-zacatku-byl-sen-o-kulturni-ctvrti>

disponuje manuálem využití veřejného prostoru. Překvapivě však nemá zhotovenou koncepci kultury.

8.3 Městská část Praha 10

Praha 10 se rozkládá na 1 860,5 ha území, které zahrnuje obce Vršovice, Strašnice, Malešice, Záběhlice, Vinohrady a Michli.¹³⁸ Území Prahy 10 obývá 108 850 obyvatel. Za rok 2017 z dostupných zdrojů MČ investovala do kulturu 1 604 850 Kč. Na jejím území se nachází 19 kulturních zařízení. Praha 10 zřizuje jednu p.o. v kulturní oblasti a tím je Kulturní dům Barikádníků. Současnou starostkou je Mgr. Renata Chmelová za koalici VLASTA.¹³⁹

Kulturu má ve své agendě odbor kultury a projektů, pod kterým jsou oddělení projektů MČ Praha 10, památkové péče a správy kulturních objektů, oddělení kultury, volnočasových aktivit a zahraničních vztahů a oddělení sportu. Odbor se zaměřuje na řízení akcí občanských aktivit, zahraničních vztahů, projektů, které organizuje sama MČ, metodickou pomoc žadatelům o grant a agendu Fondů EU a fundraising. Pod tímto odborem pracuje 20 zaměstnanců.¹⁴⁰

O kultuře na Praze 10 jsem diskutovala s místostarostou MgA Davidem Kašparem, vedoucím odboru kultury a projektů Mgr. Tomášem Procházkou a bývalou koordinátorkou pro podporu sousedských aktivit Mgr. Olgou Srstkovou.

Praha 10 nabízí svým aktérům řadu nefinančních nástrojů. Podstatným nefinančním nástrojem je pracovní pozice s názvem koordinátor pro podporu sousedských aktivit, která spadá pod odbor kultury. Podnět k jejímu vzniku dal místostarosta MgA. David Kašpar a tato první úřadem uznaná pozice nabyla platnosti dnem 1. 8. 2019. První a zatím poslední koordinátorkou byla Mgr. Olga Srstková. Agenda se zaměřuje na podporu sousedských aktivit, které přispívají ke kultivaci veřejného prostoru a posilují vztahy napříč městskou částí. Pracovní doba

¹³⁸ Městská část Praha 10. *Praha.eu* [online]. Praha: Magistrát hlavního města Prahy, 2020 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/mestske_casti/praha_10/index.html

¹³⁹ Katalog městských částí. *Katalog městských částí* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2016 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <http://katalog-mc.iprpraha.cz/>

¹⁴⁰ Odbor kultury a projektů. *Městská část Praha 10* [online]. Praha: MČ Praha 10, 2013 [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.praha6.cz/kontakty?utvar=0300#q>

zahrnuje především komunikaci s místními komunitami, se kterými MČ chce udržovat blízký vztah a pomáhat jim s organizací jejich kulturní činnosti. Aktuálně se na radnici zvažuje větší a systematictější spojení místních komunit.¹⁴¹ Krizové je poskytování prostoru pro setkávání se v zimních měsících, jelikož nefunguje uzavřený prostor provozovaný městskou částí, který by v zimních měsících mohly aktivní spolky využívat. Pozice koordinátora susedských aktivit nesplňuje samotnou produkci, ale pomáhá samotným pořadatelům k dosažení potřebných informací zprostředkovaně z ostatních odborů, od kterých potřebují pořadatelé pro realizaci projektu povolení k realizaci. Zastává několik nefinančních nástrojů – personální opora, informování, networking. Riziková je pozice z pohledu fungování samotného úřadu, jelikož jde o aktivitu primárně v terénu, což je s prací na plný úvazek na místě pracoviště těžko proveditelné.¹⁴² Pozice je rovněž náročná z hlediska osobnostních předpokladů, neboť koordinátor musí umět komunikovat jak uvnitř úřadu se svými kolegy úředníky, tak navenek s aktivními občany. Takto Olga Srstková okomentovala svojí práci v rozhovoru pro Flowee city:

„Já teď vlastně stojím na dvou frontách. Na frontě tam venku, kde se snažím pochopit společensky aktivní místní lidi. A pak na druhé frontě, na úřadu, kde se pro změnu snažím pochopit veškeré procesy, které tady probíhají. A ty pak zase komunikovat lidem tam venku. V každém jednotlivém případě musím situaci, nejčastěji organizování nějaké akce, porozumět jak z pohledu úředníka, tak z pohledu místních.“¹⁴³

Díky pozici koordinátora susedských akcí může radnice přímo reflektovat potřeby svých občanů a vytvářet kulturní prostředí „odspodu“. Je to tedy efektivní spojovací článek mezi úřadem a obyvateli.

Dalším nástroj, který Praha 10 poskytuje vybraných kulturním akcím, je záštita. Pro její získání musí pořadatel vyplnit žádost a směřovat ji na konkrétnímu členovi rady za kulturu. V žádosti se klade důraz na popis samotného projektu.

¹⁴¹ Rozhovor Tomáš Procházka, osobní setkání, Praha 27. 2. 2020

¹⁴² Rozhovor Olga Srstková, osobní setkání, Praha 27. 2. 2020

¹⁴³ PONCZOVÁ, Klára. Nemusíme být Kodaň ani Berlín. Budme Praha, říká koordinátorka komunit. *Flowee city: Tvoříme skvělé město* [online]. Praha: Flowee, 2019 [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.flowee.cz/floweecity/styl/7432-nemusime-byt-kodan-ani-berlin-budme-praha-rika-koordinatorka-komunit>

Nejen při záštitě se snaží dbát úřad na rozlišení komerční a nekomerční akce. V nebytových prostorech musí odbor kultury komparovat cenu a obsah. Na webových stránkách MČ P10 aktualizují nebytové prostory, o které si žadatelé mohou zažádat. Co se týče nefinanční podpory formou zázemí, poskytuje ji MČ zadarmo pouze pokud je spoluorganizátorem akce. Toto pravidlo se na městských částech objevuje poměrně často.

Mobiliář patří v současnosti k slabším stránkám, neboť úřad disponuje minimem prostředků. V budoucnosti ho však chce rozšířit. Na rozdíl od Prahy 14 však nechtějí zapůjčovat zvukové či světelné vybavení a podobně finančně nákladné zařízení. Samotnou půjčovnu mobiliáře chtějí především institucionalizovat.¹⁴⁴

O analytickou práci se na úřadě stará oddělení strategie a participace. Ve zpracované koncepci rozvoje kultury městské části Praha 10 na období 2020–2025 chce městská část podporovat skrze kulturu kvalitu života místních obyvatel. „Koncepce rozvoje kultury je jedním z podkladových dokumentů Strategického plánu udržitelného rozvoje MČ Praha 10 pro období 2020–2030, a to v oblastech Vzdělávání a výchova a Kultura a volný čas. Cíle a opatření v jednotlivých oblastech Koncepce rozvoje kultury jsou uvedeny ve Strategickém plánu udržitelného rozvoje MČ Prahy 10 s uvedením konkrétních projektů pro dosažení cílů koncepce.“¹⁴⁵

Koncepce vyhodnocuje za slabé stránky městské části, kterým se chce věnovat: chybějící systémový přehled o všech nabídkách kulturních aktivit, chybějící ucelený přehled o subjektech působících v oblasti kultury, komunitního a spolkového života pro obyvatele, nedostatečná medializace a propagační servis kulturní nabídky organizací působících v MČ P10, nedostatečné využití nemovitých kulturních památek pro kulturní účely, nedostatečné zázemí některých čtvrtí pro kulturně komunitní život, nedostatečná infrastruktura pro konání kulturních akcí většího rozsahu, kulturní organizace zřizované MČ P10 bez strategie. Pokud se podaří tyto slabé stránky proměnit v silné, přibudou nové nefinanční nástroje.

¹⁴⁴ Rozhovor Tomáš Procházka, osobní setkání, Praha 27. 2. 2020

¹⁴⁵ HEČKOVÁ, Michaela. *Koncepce rozvoje kultury městské části Praha 10 na období 2020-2025*. Praha: Městská část Praha 10, 2019. s.2-3.

Během participační části procesu vzniku strategie vyzvala radnice občany ke společné debatě nad vizí kulturní budoucnosti. Radnice se s kulturními aktéry sešla šestkrát v konkrétních lokalitách, kvůli diverzitě infrastruktury a rozdílnosti potřeb jednotlivých občanů. Z debaty vyplynulo, že nejtěživějším bodem je nedostatečná komunikace s úřadem, nedostatečná propagace a nízká informovanost.¹⁴⁶ Z reakcí na nedostatečnou komunikaci s úřadem vznikla právě i pozice komunitního koordinátora.

Městská část P10 využívá důležitých výročí a osobností, které jsou s ní úzce spjaty, k vytváření vlastní image a podpoře komunitního života. Letos například slaví oslavy Karla Čapka s názvem Karel Čapek 130. Iniciátorem aktivit je radnice, ale zapojují do spolupráce základní školy či Divadlo MANA, kterým dávají příležitosti. V tomto ohledu můžeme mluvit o networkingu. V rámci oslav jsou však otevřeni i sousedským aktivitám. Vizí místopředsedy MgA. Davida Kašpara je, aby občan byl jednotlivec, který aktivně hledá řešení svých problémů.

Co se týče propagace, stejně jako ostatní městské části, vydává MČ svůj tištěný měsíčník. V koronavirové krizi se objevila nabídka na řádkovou inzerci zadarmo pro podnikatele do tohoto časopisu, jelikož chce radnice podpořit návrat lidí do místních provozoven, neboť dbá na komunitní způsob života.¹⁴⁷ Jedná se tedy o jeden z nefinančních nástrojů pro KKO. Webové stránky Prahy 10 disponují ze všech zkoumaných částech nejvíce informacemi.

Městská část Praha 10 nemá značku kreativní čtvrtí a schopné politické vedení je v zastupitelstvu teprve od roku 2018. I přes to aktivně nachází nová řešení, má zpracovanou koncepci rozvoje kultury a buduje silnou komunitní základnu.

¹⁴⁶ Rozhovor David Kašpar, osobní setkání, Praha 8. 1. 2020

¹⁴⁷ Řádková inzerce zdarma. *Městská část Praha 10* [online]. Praha: Městská část Praha 7, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.praha10.cz/urad-mc/tiskove-zpravy-a-aktuality/artmid/4284/radkova-inzerce-zdarma?articleid=3173>

8.4 Městská část Praha 14

Praha 14 se rozkládá na 1 353,1 ha území, které zahrnuje obce Kyje, Hloubětín, Hostavice a sídliště Černý Most I. a II.¹⁴⁸ Území Prahy 14 obývá 45 749 obyvatel. Za rok 2017 z dostupných zdrojů MČ investovala do kulturu 8 633 600 Kč. Na jejím území se nachází 7 kulturních zařízení. Praha 10 zřizuje jednu p.o. v kulturní oblasti, a tou je Praha 14 kulturní, která provozuje další kulturní zařízení. Současným starostou je Mgr. Radek Vondra za politickou stranu TOP 09.¹⁴⁹

Původně byl na úřadě MČ Praha 14 Odbor kultury, který byl zrušen po zřízení příspěvkové organizace Prahy 14 kulturní. Z odborů na úřadě s vedením P14K nejvíce v kontaktu Odbor strategického plánování a komunikace.

O kultuře na Praze 14 jsem diskutovala s vedoucím oddělení strategického plánování a komunikace Zbyňkem Rýparem, vedoucí H55 MgA. Klárou Mišunovou a vedoucí marketingu H55 Dagmar Hladnou.

Hlavní nefinanční nástroj podpory kultury na Praze 14 je její p.o. Praha 14 kulturní: „jejíž hlavní náplní je podpora kultury jako nástroje pro zvýšení kvality života obyvatel této městské části. Obsahem její činnosti je mapování kulturně-společenského prostředí Prahy 14, rozvoj odpovídající kulturní infrastruktury a realizace uměleckých, volnočasových, komunitních společenských a sportovních aktivit.“¹⁵⁰ Pronesl Radek Vondra, starosta MČ Praha 14. Praha 14 jako první z MČ Prahy zpracovala strategii pro kulturu, kterou si mohou kulturní aktéři stáhnout na stránkách Prahy 14 kulturní a využívat je pro své potřeby. Aktuálně si nechávají zpracovávat externě evaluaci současné strategie.¹⁵¹ Díky evaluaci mohou i lépe přistupovat k nové strategii, jelikož již budou mít osvědčené, co fungovalo a co nikoli. Na nové strategii začnou pracovat dva roky před jejím zveřejněním – tedy v roce 2022. Ze strategického hlediska jsou o krok napřed oproti ostatním MČ.

¹⁴⁸ Městská část Praha 14. *Praha.eu* [online]. Praha: Magistrát hlavního města Prahy, 2020 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/mestske_casti/praha_14/index.html

¹⁴⁹ Katalog městských částí. *Katalog městských částí* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2016 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <http://katalog-mc.iprpraha.cz/>

¹⁵⁰ *Praha 14 kulturní* [online]. Praha: Praha 14 kulturní, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <http://praha14kulturni.cz/>

¹⁵¹ Rozhovor Zbyňkem Rýpar, osobní setkání, Praha 9. 3. 2020

Aby byla místní kultura systémová, musí být nakloněna politická situace. „Jako starosta se snažím co nejvíce podporovat veškeré aktivity, které vedou k rozvoji městské části a k spokojenosti jejich občanů. Ty kulturní patří mezi nejvýznamnější.“¹⁵² Strategie Prahy 14 kulturní vychází oproti projektu AD7 odspoda, tedy pro její vytvoření byli tázáni lidé tvořící v této MČ.

Stejně jako Praha 7 nevlastní ani Praha 14 mnoho veřejného prostranství. MČ sice vzhledem k nedostatku veřejných prostranství nemůže poskytovat tuto formu podpory kulturním aktérům, ale alespoň mohou výdaje spojené s údržbou infrastruktury investovat do jiných nástrojů. Na druhou stranu kulturní domy, které provozuje P14K nabízejí zadarmo k pronajmutí jejich zahrady.¹⁵³

Praha 14 kulturní má ve své gesci příkladný nefinanční nástroj, kterým je mobiliář. Projekt s názvem Půjčovna poskytuje občanům na uspořádání jejich akce venkovní mobiliář a základní technické zajištění včetně promítacího plátna, čímž předčí ostatní vybrané městské části. Kromě dvou velikostí pódíí zapůjčují i stany, obruče na odpadkové koše a pивní sety. Městská část tím chce podpořit sousedský život. Půjčovna byla vybudovaná na základně dotazníkového šetření, jelikož o ni projevíli aktivní obyvatelé největší zájem. Nevýhodou takto rozsáhlé půjčovny mobiliáře je opotřebení majetku, do kterého se po určitém čase musí znovu investovat.¹⁵⁴

V podpoře komunitních projektů již Praha 14 aktivně pomáhá formou podpůrného produkčního servisu, například při Slavnostech výročí 20 let MČ Praha 14. Praha 14 pro tyto účely vybuřovala zmíněnou půjčovnu vybavení pro akce druhu sousedské slavnosti, dnů dětí apod. Grantový systém zohledňuje i věcnou podporu formou půjčky vybavení, pomoc při koordinaci či poskytnutí kontaktů na podnikatele na P14.

¹⁵² Strategie pro kulturu, umění, sport a volný čas na Praze 14 pro léta 2014 --- 2024 [online]. Praha, 2014 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: https://www.praha14.cz/samosprava/wp-content/uploads/usneseni/rada/2014/04/206p_82MR.pdf. Strategie. Kvas o. s., s.6.

¹⁵³ Rozhovor Zbyněk Rýpar, osobní setkání, Praha 9. 3. 2020

¹⁵⁴ Rozhovor Klára Mišunová, telefonická komunikace, Praha 15. 7. 2020

Dle strategie vznikla funkce koordinátora komunitních aktivit. Tato pozice však brzy zanikla vzhledem k personální nouzi. Tento bod strategie tedy byl naplněn, ale neuchytil se.

Stejně jako pro ostatní zkoumané MČ je pro Prahu 14 důležité podporovat komunitní život. V opatření k dosažení tohoto cíle zmiňují i nefinanční podporu. „Vytvořit systém nefinanční podpory realizace aktivit.“¹⁵⁵ K podpoře komunitního života patří neodmyslitelně funkční veřejný prostor, ve kterém je třeba hledět na dostupnost a estetičnost. Praha 14 kulturní provozuje kulturní prostory: H55, KD Kyje, KC Kardašovská a Plechárnu. Tyto prostory poskytují zázemí kulturním aktérům za minimální náklady a slouží ke sdružování občanů. Jednotlivé kulturní domy mají transparentní ceníky pronájmu. Nefinanční nástroj v poskytování zázemí je zde transparentně a systémově uchycen. Například H55 poskytuje neziskovým organizacím 50% slevu a v případě koprodukce až 100% slevu z nájmu.¹⁵⁶ Na místě akcím rovněž produkčně pomáhají, pokud kulturní aktéři projeví zájem. V Plechárně mimo jiné zprovoznili i hudební zkušebny a projekt hudebního inkubátoru. KD Kyje a Plechárna jsou kulturně-komunitní zařízení, kterési za cíl kladou obsluhovat primárně komunitu v místě jejího provozu.¹⁵⁷

Stejně jako AD7 si Praha 14 kulturní uvědomuje důležitost partnerství jak s neziskovým, tak s komerčním sektorem. K tomu využívá transparentní grantový systém reagující na aktuální potřeby a umožňující moderaci prostředí. Společně vytváří představy o nabídce s neziskovým a komerčním sektorem, aby se vzájemně koordinovaně doplňovaly. Buduje efektivní spolupráci s komerčními partnery, buduje stabilní spolupráci s neziskovým sektorem a HMP.¹⁵⁸ Pro

¹⁵⁵ Strategie pro kulturu, umění, sport a volný čas na Praze 14 pro léta 2014 --- 2024 [online]. Praha, 2014 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: https://www.praha14.cz/samosprava/wp-content/uploads/usneseni/rada/2014/04/206p_82MR.pdf. Strategie. Kvas o. s., s.14.

¹⁵⁶ Sazebník pronájmů: Volnočasové centrum H55. H55 [online]. Praha: Volnočasové centrum H55, 2020 [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: http://www.h55.cz/archiv/cenik_pronajem_h55.pdf

¹⁵⁷ LIEBERZEIT, Ing. Vladimír, Mgr. Veronika MARIANOVSKÁ a MgA. Olga ŠKOCHOVÁ. *Metodika mapování kultury v hl.m. Praze* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2019 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Methodika%20mapovani%20kultury%20v%20HMP%20.pdf>, s.14.

¹⁵⁸ Tamtéž, s.33.

neziskové organizace pořádali setkání u kulatého stolu, kde se věnovali jejich podnětům.¹⁵⁹

V případě propagace nabízí P14K spousty možností. Kdokoli, kdo organizuje akci může jednoduše přes portál Praha 14 kulturní zažádat o zveřejnění akce na webovém kalendáři Prahy 14. Příspěvek je rovněž zveřejněn v tištěné podobě v časopise Čtrnáctka a na výlepových plochách. Každý z kulturních domů projektu zasílá do všech schránek svůj vytištěný program. Posilují tím informování a propagaci kulturních pořadatelů. Kromě nákladů za tisk pro ně rovněž zajišťují pomoc s grafickou úpravou propagačních materiálů. Ke všem těmto nástrojům podporují propagaci sociálními sítěmi. V omezené míře mohou rovněž kulturní domy P14K využívat vitríny MČ. Aktuálně spolupracují na posílení této formy propagace, aby byly nové vitríny umístěny na zastávkách městské hromadné dopravy.¹⁶⁰

Ze zkušeností vedení odboru strategie a komunikace, který vyřizuje záštitu kulturní aktéři nežádají tolik o záštitu starosty.

Praha 14 přinesla jako první z MČ inovativní pohled na nefinanční nástroje kultury a zařadila je do své strategie pro kulturu, umění, sport a volný čas. Bez Prahy 14 kulturní by však mnohé nástroje nebyly prakticky využívány.

¹⁵⁹ Rozhovor Klára Mišunová, telefonická komunikace, Praha 15. 7. 2020

¹⁶⁰ Rozhovor Dagmar Hladná, telefonická komunikace, Praha 21. 7. 2020

9 Závěr

Hojnější a systémové využívání nefinančních nástrojů podpory kultury je důležité z mnoha důvodů. Ať už jde o posílení vztahu mezi veřejnou správou, aktivními obyvateli, kulturními aktéry a investory, nebo doplnění či částečným nahrazení nedostatečné finanční podpory. Některé nefinanční nástroje, jako je například poskytování záborů, či zázemí zadarmo, nebo se zvýhodněním mohou urychlit administrativní procesy a podpořit využívání veřejných prostorů kulturou, což jak v práci zmiňuji, má pozitivní dopady i na život obyvatel, kteří jsou prioritou pro veřejnou správu. Tato forma podpory je na území České republiky teprve v začátcích. Pro její rozvoj a posílení se můžeme inspirovat v zahraničí, které nám poskytuje spoustu funkčních příkladů z praxe. Důležité je neopomenout, že nefinanční podpora stejně jako finanční potřebuje strategický plán a její užití může podpořit cíle kulturních politik.

Bakalářská práce ukazuje, že nástrojů nefinanční podpory je velmi mnoho, avšak nejsou vždy systémově uchyceny. K ukotvení dopomáhá jejich zařazení do koncepcí rozvoje kultury.

Z praktické části práce vyplývá, že městské části skrze nefinanční nástroje, a to především skrze informování, networking a pozici komunitního koordinátora, chtějí budovat silnou kulturní komunitu. Městské části cítí potřebu zavedení spojky mezi úřadem a kulturními aktéry/aktivními obyvateli. Toho je možné docílit zřízením příspěvkové organizace jako je Praha 14 kulturní, projektu Art District 7, nebo pozice komunitního koordinátora.

Práce poukazuje i na rizikové faktory pozice koordinátora komunitních aktivit. Po této pozici je sice silná poptávka, avšak je náročné ji personálně obsadit, jelikož je na ni kladeno mnoho požadavků a je především ze samostatné podstaty obtížně slučitelná s rutinou úřadu.

Městské části, které nevlastní dostatečné množství hmotného a nehmotného majetku, nebo nedisponují velkými finančními obnosy v dotačních systémech, poskytují svým kulturním aktérům skrze nefinanční nástroje silnější oporu formou networkingu, informování, propagace a záštity.

Po participačních procesech nového politického vedení městských částí Praha 7 a Praha 10 bylo zjištěno, že kulturní aktéři mají primárně deficit opory v samotné městské části a její komunikaci, nikoli v nedostatečném finančním obnosu

grantového systému. Proto by městské části měly svoji pozornost také přenést ke větší otevřenosti a srozumitelnosti úřadů kulturním aktérům.

Otázkou do budoucna je, jakým způsobem rozlišit poskytování nefinančních nástrojů podpory kultury jejím cílovým skupinám. V práci jako jedno z možných řešení navrhuji zhotovení tabulky pro neziskový a ziskový sektor. Jako jistý filtr k poskytování konkrétních nástrojů může sloužit také dotační systém, což praktikuje Praha 6.

Stejně jako v případě finanční podpory, by o udílení nefinančních nástrojů měli rozhodovat odborníci a měla by mít strukturovanou povahu.

Na nefinanční nástroje podpory kultury pohlížím jako na vhodný a přínosný doplněk finanční podpory. Práce prokazuje, že ve většině situacích nelze nefinanční podporou nahradit finanční. Na druhou stranu v případě, že je finanční podpora nedostatečná, mohou ji nahradit jednotlivé nástroje nefinanční podpory.

Příklady nejen z městských částí, ale i z měst České republiky prokazují, že primárně skrze propagaci mohou územní celky podpořit budování svých značek, ať už jde o umístění loga na mobiliáři, či propagačních materiálech kulturních akcí. Pro tři ze čtyř městských částí je důležité vlastní značku spojovat se slovem kulturní – Art District 7, Praha 14 kulturní a Praha 10 je kulturní.

Z uvedených příkladů z České republiky vyplývá, že nefinanční nástroje nejsou transparentně poskytovány a pro jejich dosažení je nutný aktivní lobbying ze strany kulturních aktérů.

Během osobních rozhovorů se zastupiteli a úředníky jsem se v některých situacích setkala s tím, že jsem dotazovaného výčtem nefinančních nástrojů z myšlenkové mapy inspirovala k myšlence realizování jednoho z nástrojů. Nejčastější šlo o zřízení institucionalizovaného mobiliáře, kterým disponuje Praha 14. Hlavní město Praha by mělo více podněcovat navázání dialogu mezi městskými částmi, neboť jsem se během rozhovorů také setkávala s tím, že o sobě z pohledu kultury městské části mnoho neví.

V práci prokazují, že mnou vybrané městské části se nad nefinanční podporou zamýšlejí a dle mého názoru by příklady ze své dobré praxe měly sdílet s ostatními městskými částmi hlavního města Prahy.

Nefinanční podporu je důležité v českém kulturním prostředí dále rozvíjet a snažit se ji transparentně komunikovat.

Literatura a prameny

Literatura

BUREŠOVÁ, Kateřina a Lenka SVOBODOVÁ GROSSOVÁ. *Kultura a umění v Praze*. [Praha]: Hlavní město Praha - Odbor kultury, zahraničních vztahů a cestovního ruchu Magistrátu hl. m. Prahy, [2017]. ISBN 978-80-906669-1-7.

HAVLÍČKOVÁ, MgA. Šárka a Mgr. Tereza VOHRYZKOVÁ. *Studie proveditelnosti ART DISTRICT 7*. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2016. ISBN 978-80-87931-64-6.

HEČKOVÁ, Michaela. *Koncepce rozvoje kultury městské části Praha 10 na období 2020-2025*. Praha: Městská část Praha 10, 2019.
Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007–2013. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, 2006. ISBN 80-86310-62-0.

Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy. Praha: IPR Kancelář veřejného prostoru, 2014, s. 46-47. ISBN 978-80-87931-09-7.

MATARASSO, François a Charles LANDRY. *Hledání rovnováh 21 strategických dilemat v kulturní politice*. Brno: Barrister & Principal, 2015, s. 36–37. ISBN 978-80-7485-047-9.

SEDMIHRADSKÁ, PH.D., doc. Ing. Lucie. *Financování kultury a Praha (díl 1):: Výdaje městských částí hlavního města Prahy na kulturu*. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2017. ISBN 978-80-87931-68-4.

Strategie rozvoje veřejných prostranství hlavního města Prahy. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2014, s. 46–47. ISBN 978-80-87931-12-7.

Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR, I. svazek. Praha: IDU, 2015. ISBN 978-80-7008-332-1.

Literatura online

BÁRTŮ, Mgr. Romana. *Koncepce činnosti oddělení kulturních aktivit* [online]. Město Dačice odbor kultury a cestovního ruchu oddělení kulturních aktivit, s. 7 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z:
https://kultura.dacice.cz/e_download.php?file=data/editor/756cs_1.pdf&original=Koncepce+%C4%8Dinnosti+OdKA.pdf

DUXBURY, Nancy, Jyoti HOSAGRAHAR a Jordi PASCUAL. *Culture 21: Proč musí kultura být centrem udržitelného městského rozvoje?* [online]. Praha: Institutem plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2016 [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Agenda%2021_Proc%20musi%20kultura%20byt%20centrem%20udrziteln%C3%A9ho%20rozvoje.pdf

HOLANOVÁ, MgA. Barbora. *Rešerše grantových systémů v evropských městech* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2018 [cit. 2020-07-10].

Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy 2017–2021 [online]. Praha: Odbor kultury a cestovního ruchu MHMP, 2017 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: http://kultura.praha.eu/public/6e/a7/f1/2485343_790106_Koncepce_kulturni_politiky_HMP_2017___2021.pdf

Koncepce podpory kultury města Český Krumlov 2014 - 2020 [online]. Praha: Český Krumlov, 2014 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <http://data.ckrumlov.cz/files/5259-koncepce-kultury-ck-2014-2020.pdf>

KREP. *Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy 2016–2020: Neschválená verze* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy [cit. 2020-07-11]

KUJOVÁ, MgA. Zdeňka a MgA. Michaela ŠEBESTOVÁ. *Kreativní města a nástroje podpory: Případové studie nástrojů podpory kreativních odvětví a fungování kreativních center ve vybraných evropských městech* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2016 [cit. 2020-07-11].

LIEBERZEIT, Ing. Vladimír, Mgr. Veronika MARIANOVSKÁ a MgA. Olga ŠKOCHOVÁ. *Metodika mapování kultury v hl.m. Praze* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2019 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <http://kreativnipraha.eu/uploads/assets/ke-stazeni/Methodika%20mapovani%20kultury%20v%20HMP%20.pdf>

MAKOVSKÝ A KOL., Lukáš. *Ekonomická udržitelnost mesta: analýza ekonomických dopadu Strategického plánu hl. m. Prahy, aktualizace 2016, úvodní studie* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy., 2016 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.iprpraha.cz/ekonomickaanaliza>

ONplan lab, s. r. o. *Analýza kulturního prostředí Městské části Praha 6* [online]. Praha: Městská část Praha 6, 2020, s. 12 [cit. 2020-07-12]. Dostupné z: https://www.praha6.cz/system/file.php?File=f889_2107.pdf&crc=70a1d955929cd1a023d6bce16cd43283

PETROVÁ A KOL., Pavla. *Koncepce podpory umění v České republice na léta 2015–2020* [online]. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 2015 [cit. 2020-07-10]. ISBN 978-80-7008-364-2. Dostupné z: https://www.mkcr.cz/doc/cms_library/koncepce_podpory_umeni_2015-2020-9898.pdf

RAABOVÁ, Tereza. *Vybraná dilemata kulturní politiky jako inspirace pro česká města* [online]. Praha: Culture matters, 2010 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: https://culturematters.cz/wp-content/uploads/2016/04/Vybrana_dilemata_KP_final.pdf, 13.s.

Strategický plán hlavního města Prahy, aktualizace 2016 [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2016 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: https://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/SP/STRATEGICKY_PLAN_HLAVNIHO_MESTA_PRAHY_AKTUALIZACE_2016.pdf

Strategie rozvoje a podpory kulturních a kreativních průmyslů: Aktualizace mapování KKP v ČR včetně strategických doporučení [online]. 2018. Praha: Ministerstvo kultury ČR [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: http://projektovakancelar.mkcr.cz/wp-content/uploads/2019/08/30_AKTUALIZACE-MAPOVANI.docx

Strategie pro kulturu, umění, sport a volný čas na Praze 14 pro léta 2014 --- 2024 [online]. Praha, 2014 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: https://www.praha14.cz/samosprava/wp-content/uploads/usneseni/rada/2014/04/206p_82MR.pdf. Strategie. Kvas o. s

ŽÁKOVÁ A KOL, Eva. *Kulturní a kreativní průmysly v České republice* [online]. Praha: IDU, 2011 [cit. 2020-07-10]. ISBN 978-80-7008-009-2. Dostupné z: <https://prospero.divadlo.cz/e-publikace-ke-stazeni/kulturni-a-kreativni-prumysly-v-ceske-republice/>

Periodika online

Hobuleť [online]. 2019. 2019 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: https://www.praha7.cz/wp-content/uploads/2019/11/Hobuleť_12-2019_WEB.pdf

Praha podpoří desítky komunitních sousedských akcí částkou 1,7 milionu korun. *Pražský patriot* [online]. Praha: Pražský Patriot s.r.o, 2012 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.prazskypatriot.cz/praha-podpori-desitky-komunitnich-sousedskych-akci-castkou-1-7-milionu-korun/>

RESLOVÁ, Marie. Bez transformace divadel to nepůjde. *Divadelní noviny* [online]. Praha: Společnost pro Divadelní noviny, 2005 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.divadelni-noviny.cz/bez-transformace-divadel-to-nepujde>

Vysokoškolské kvalifikační práce

KREJČÍ, Denisa. Statutární města [online]. Olomouc, 2011 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/u0xn5e/?lang=cs>. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci Právnická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Soňa Pospíšilová. str. 22 – KOUDELKA Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007.

MOKRÁ, BcA. Jolana. *Podpora kultury v městských částech v Praze*. Praha, 2016. Diplomová práce. Akademie múzických umění v Praze Divadelní fakulta. Vedoucí práce MgA. David Kašpar.

Prameny online

ADAMCOVÁ, Jana. Rozhovor pro Creative City Berlin. *Institut pro digitální ekonomiku* [online]. Praha: Institut pro digitální ekonomiku, 2016 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <http://www.digitalniekonomika.cz/blog/128>

Alfred-Döblin-Stipendium [online]. Wewelsfleth: Staatsministerin für Kultur und Medien, 2020 [cit. 2020-07-21]. Dostupné z: https://www.adk.de/de/akademie/preise-stiftungen/A_Doeblin_Stipendium.htm

Art District 7. *Facebook* [online]. -: Instagram, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/artdistrict7/?hl=cs>

Art District 7. *GoOut* [online]. Praha: GoOut.cz, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://goout.net/cs/verejny-prostor/art-district-7/fcwb/>

CASH.FOR.CULTURE. *Basis.Kultur.Wien* [online]. Wien: Basis.Kultur.Wien, 2020 [cit. 2020-07-21]. Dostupné z: <https://basiskultur.at/cash-for-culture-2/>

Creative City Berlin [online]. Berlin: Kultur Projekte Berlin, 2020 [cit. 2020-07-21]. Dostupné z: <https://www.creative-city-berlin.de/de/>

Kreativní průmysly nepotřebují ani tak velkolepé investice, jako změnu úhlu pohledu. *Kreativní Česko* [online]. Praha: IDU, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/clanky/kreativni-prumysly-nepotrebuji-ani-tak-velkolepe-investice-jako-zmenu-uhlu-pohle>

Kulturní aktéři. *Praha 7* [online]. Praha: Městská část Praha 7, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.praha7.cz/volny-cas-prehled/kultura/kulturni-institute/>

Máme Strategii pro Desítku. *Strategie pro desítku* [online]. Praha: STRATEGIE PRO DESÍTKU | MČ PRAHA 10, 2019 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://strategieprodesitku.cz/tvorba-strategickeho-planu-mc-praha-10/>

Místní agenda 21. *Městská část Praha 14* [online]. Praha: Úřad MČ Praha, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.praha14.cz/zivot-na-praze-14/zdrava-mestska-cast-mistni-agenda-21/>

Oblast kultury. *Praha 7* [online]. Praha: Městská část Praha 7, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.praha7.cz/potrebuji-zaridit/dotace/individualni-dotace/vysledky-oblast-kultury/>

Oblast kultury. *Ostrava!!!* [online]. Ostrava: Magistrát města Ostravy, 2019 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/urad/magistrat/odbory-magistratu/odbor-kultury-a-volnocasovych-aktivit/oblast-kultury>

Odbor kultury (OK). *BRNO* [online]. Brno: Statutární město Brno, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/sprava-mesta/magistrat-mesta-brna/usek-2-namestka-primatorky/odbor-kultury/>

¹ Odbor cestovního ruchu, kultury a sportu. *Statutární město Olomouc* [online]. Olomouc: Magistrát města Olomouce, 2012 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <https://www.olomouc.eu/magistrat/odbory-magistratu/odbor-cestovniho-ruchu-kultury-a-sportu/odbor>

Odbor kultury (OK). *BRNO* [online]. Brno: Statutární město Brno, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/sprava-mesta/magistrat-mesta-brna/usek-2-namestka-primatorky/odbor-kultury/>

¹ Odbor kultury. *Město Plzeň* [online]. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2020 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/urad/magistrat-mesta-plzne/urad-sluzeb-obyvateilstvu/odbor-kultury/odbor-kultury.aspx>

Praha 14 kulturní [online]. Praha: Praha 14 kulturní, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <http://praha14kulturni.cz/>

Odbor kultury, sportu a volného času. *Městská část Praha 6* [online]. Praha: MČ Praha 6, 2020 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: https://www.praha6.cz/odbor03?detail=organizacni_rad

PONCZOVÁ, Klára. Nemusíme být Kodaň ani Berlín. Budme Praha, říká koordinátorka komunit. *Flowee city: Tvoříme skvělé město* [online]. Praha: Flowee, 2019 [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://www.flowee.cz/floweecity/styl/7432-nemusime-byt-kodan-ani-berlin-budme-praha-rika-koordinatorka-komunit>

Pražské zastávky přijdou o přístřešky. Je otázka, na jak dlouho. *Pražský deník* [online]. Praha: VLTAVA LABE MEDIA, 2020 [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/prazske-zastavky-prijdou-o-pristresky-je-otazka-na-jak-dlouho-20191018.html

Pražské židle & stolky. *IPR Praha* [online]. ČR: Pro Holding CZ, 2020 [cit. 2020-07-21]. Dostupné z: <https://www.iprpraha.cz/zidle>

Průměrná cena pronájmu – 1 m²/měsíc. *RealityMix.cz* [online]. Praha: DALTEN media, 1999 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://realtymix.cz/statistika-nemovitosti/byty-pronajem-prumerna-cena-pronajmu-1m2-mesic.html>

PŘIDALOVÁ, Kateřina. Na začátku byl sen o kulturní čtvrti. *Kreativní Česko* [online]. Praha: IDU, 2017 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/clanky/na-zacatku-byl-sen-o-kulturni-ctvrti>

Residency Programme. *Tyrone Guthrie Centre* [online]. Ireland: The Tyrone Guthrie Centre, 2020 [cit. 2020-07-21]. Dostupné z: <http://www.tyroneguthrie.ie/about/programme>

Řádková inzerce zdarma. *Městská část Praha 10* [online]. Praha: Městská část Praha 7, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.praha10.cz/urad-mc/tiskove-zpravy-a-aktuality/artmid/4284/radkova-inzerce-zdarma?articleid=3173>

Sousedské spolky Prahy 7. *Praha 7* [online]. Praha: Městská část Praha 7, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.praha7.cz/volny-cas-prehled/sousedskespolkyprahy7/>

Srovnání měst a jejich grantů. *Kreativní Česko* [online]. Praha: IDU, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.kreativnicesko.cz/clanky/srovnani-mest-a-jejich-grantu>

Tipy pro kreativní politiku. *YouTube* [online]. 2020: Google, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=OdD1FtdHaKw>

Umělecká cena města Plzně. *Město Plzeň* [online]. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/urad/magistrat-mesta-plzne/urad-sluzeb-obyvateľstvu/odbor-kultury/clanky-ok/umelecka-cena-mesta-plzne.aspx>

Vize představitelů měst" v rámci projektu In Focus - rozhovor s Tomášem Macurou, primátorem Ostravy. <https://www.dotaceeu.cz/cs/microsites/op-urbact-ii/novinky/vize-predstavitelu-mest-v-ramci-projektu-in-focu> [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2020 [cit. 2020-07-10]. Dostupné z: UrbAct

Zaměstnanost a mzdy v kultuře v roce 2018. *Český statistický úřad* [online]. 2020 [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/122363212/0900052007a.pdf/413daa6c-6eab-4b9e-aa24-563d859c61eb?version=1.1>

Legislativa

Zákon České národní rady o daních z příjmů: Zákon č. 586/1992 Sb., o dan.ch z příjmů.

Zákon o dani z přidané hodnoty. In: . ČR: Parlament České republiky, 2004, ročník 2004, číslo 235.

Zákon o obcích (obecní zřízení). In: . ČR: Parlament České republiky, 2000, ročník 2000, číslo 128.

Zákon o hlavním městě Praze. In: . ČR: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, 3. volební období, 1998 - 2002, 2000, ročník 2000, číslo 131.

Zásady zabezpečování propagace na reklamních plochách městského mobiliáře. Praha: Rada hl. m. Prahy, 2020.

Jiné zdroje

Rozhovor s Kamilou Matějkovou, osobní setkání, Praha 7. 5. 2019

Pře(d)stav si Prahu (výstava) Praha: CAMP 21. 9.-31. 12. 2018

Rozhovor Zdeněk Charvát, telefonická komunikace, 16. 10. 2019

Rozhovor Hana Třeštíková, osobní setkání, Praha 18. 10. 2019

Rozhovor Barbora Hodonická, telefonická komunikace, 20. 10. 2019

Rozhovor Andrea Švandová, osobní setkání, Praha 25. 10. 2019

Rozhovor Adéla Kašová, emailová korespondence, 1. 11. 2019

Rozhovor Lenka Havlenová, emailová korespondence, 7. 11. 2019

Rozhovor Zdeněk Pánek, Tomáš Kilbergr, emailová korespondence, 13. 11. 2019

Rozhovor David Mírek, telefonická komunikace, 18. 11. 2019

Rozhovor Jan Žůrek, telefonická komunikace, 19. 11. 2019

Rozhovor Jaroslav Drobný, osobní setkání, Praha 19. 11. 2019

Rozhovor Jan Žůrek, telefonická komunikace, 27. 11. 2019

Peřinka P. Creatinno (konference) Praha: CAMP 10. 12. 2019

Rozhovor David Kašpar, osobní setkání, Praha 12. 12. 2019

Rozhovor Agáta Charvátová, osobní setkání, Praha 16. 12. 2019

Rozhovor Petr Peřinka, osobní setkání, Praha 19. 12. 2019

Rozhovor David Kašpar, osobní setkání, Praha 8. 1. 2020

Rozhovor Olga Srstková, osobní setkání, Praha 27. 2. 2020

Rozhovor Tomáš Procházka, osobní setkání, Praha 27. 2. 2020

Rozhovor Olga Srstková, osobní setkání, Praha 27. 2. 2020

Rozhovor Zbyněk Rýpar, osobní setkání, Praha 9. 3. 2020

Rozhovor Vojtěch Rydlo, telefonická komunikace, Praha 4. 4. 2020

Rozhovor Petr Prokop, osobní setkání, Praha 11. 5. 2020

Rozhovor Olga Marcalíková, osobní setkání, Praha 15. 7. 2020

Rozhovor Jan Hrubeš, osobní setkání, Praha 15. 7. 2020

Rozhovor Anna Gumplová, emailová korespondence, 14. 7. 2020

Rozhovor Klára Mišunová, telefonická komunikace, Praha 15. 7. 2020

Rozhovor Kristýna Zasadilová, emailová korespondence, Praha 20. 7. 2020

Rozhovor Dagmar Hladná, telefonická komunikace, Praha 21. 7. 2020

Výroční zpráva Divadlo Josefa Kajetána Tyla, p.o.: ČZ Plzeň, 2019.

Výroční zpráva Divadlo Alfa, p.o.: ČZ Plzeň, 2018

Příloha č. 1

Kraje a strategické dokumenty kulturních a kreativních odvětví¹⁶¹

Jihočeský kraj	<ul style="list-style-type: none">• Program rozvoje Jihočeského kraje 2014-2020• Krajská příloha k národní RIS3 strategii• Strategický plán Města Českých Budějovic• Strategie rozvoje kultury v Českých Budějovicích• Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji 2014-2020• Koncepce podpory památkové péče Jihočeského kraje v letech 2015-2020
Jihomoravský kraj	<ul style="list-style-type: none">• Regionální inovační strategie Jihomoravského kraje 2014-2020• Koncepce podpory kultury v Jihomoravském kraji 2009-2013• Koncepce zachování a obnovy kulturních památek Jihomoravského kraje 2005• Program rozvoje kultury a kreativních odvětví města Brna• Plán podpory kreativních odvětví• Strategie Brno 2050• Program rozvoje cestovního ruchu města Brna 2016-2020• Marketingová studie cestovního ruchu města Brna• Integrovaná strategie rozvoje Brněnské metropolitní oblasti• Koncepce ekonomického rozvoje města

¹⁶¹ *Strategie rozvoje a podpory kulturních a kreativních průmyslů: Aktualizace mapování KKP v ČR včetně strategických doporučení* [online]. 2018. Praha: Ministerstvo kultury ČR [cit. 2020-07-11]. Dostupné z: http://projektovakancelar.mkcr.cz/wp-content/uploads/2019/08/30_AKTUALIZACE-MAPOVANI.docx

Karlovarský kraj	<ul style="list-style-type: none"> • Program rozvoje Karlovarského kraje 2014–2020 • Regionální inovační strategie Karlovarského kraje • Koncepce kultury 2014–2020 • Koncepce rozvoje lázeňství a balneologie • Kreativní region • Marketingová strategie v rámci projektu Smart akcelerátor • Strategický plán udržitelného rozvoje města Karlovy Vary • Strategický plán rozvoje města Cheb • Strategický plán udržitelného rozvoje města Sokolov • Strategický plán rozvoje města Ostrov • Koncepce rozvoje města Mariánské Lázně • Studie rozvoje cestovního ruchu Aš • Program rozvoje města Kraslice
Královehradecký kraj	<ul style="list-style-type: none"> • Královehradecký kraj Chytrý region • Strategie rozvoje Královehradeckého kraje 2014–2020 • Strategický plán rozvoje města Hradec Králové do roku 2030 Koncepce rozvoje kultury statutárního města Hradec Králové 2017–2030 • Strategie ITI Integrované územní investice Hradecko – pardubické aglomerace • Komplexní studie progresivních odvětví KHK v oblasti výzkumu, vývoje a inovací • Průzkum podnikatelského prostředí ve městě Hradec Králové
Liberecký kraj	<ul style="list-style-type: none"> • Program rozvoje Libereckého kraje 2014–2020 • Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021+ • Akční plán marketingových aktivit cestovního ruchu

	<ul style="list-style-type: none"> • Strategie inteligentní specializace pro Liberecký kraj • Regionální inovační strategie Libereckého kraje • Rozvoj turistického produktu Křišťálové údolí • Regionální akční plán • Aktualizace strategie rozvoje statutárního města Liberec 2014–2020 • Analýza stavu a aktuálních potřeb KKP pro oblast LK • Databáze Czech Glass Competence
Moravskoslezský kraj	<ul style="list-style-type: none"> • Koncepce rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2014–2020 (Koncepce knihovnictví na léta 2014–2020) • Koncepce podpory kultury v Moravskoslezském kraji na období 2014–2020 • Koncepce podpory památkové péče v Moravskoslezském kraji na období 2010 až 2020 (aktualizace 2016) • Koncepce rozvoje muzejnictví v Moravskoslezském kraji na léta 2015–2020 • Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v Moravskoslezském kraji na léta 2016–2020 • Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009–2020 • Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje na léta 2010 –2020 • Strategický plán FAJN OVA!!! • Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy 2017–2023 • Akční plán strategického plánu rozvoje města Ostravy na období 2017–2023
Olomoucký kraj	<ul style="list-style-type: none"> • Strategický plán rozvoje města Olomouce do konce roku 2023

	<ul style="list-style-type: none"> • Koncepce rozvoje kultury a památkové péče Olomouckého kraje pro období 2017–2020 • Kulturní a kreativní průmysly na Olomoucku
Pardubický kraj	<ul style="list-style-type: none"> • Program rozvoje Pardubického kraje 2012–2020 • Strategie pro kulturu a kreativitu Pardubic 2018-2024 • Smart akcelerátor 2016–2019 • Strategie inteligentní specializace • Krajský akční plán rozvoje vzdělávání • Koncepce rozvoje muzejnictví • Koncepce péče o památkový fond Pardubického kraje • Koncepce podpory státní památkové péče • CreART • Akční plán rozvoje města Chrudimi • Krajské sdružení MAS Pardubický kraj • ITI hradecko-pardubické aglomerace
Plzeňský kraj	<ul style="list-style-type: none"> • Program rozvoje kultury města Plzně na období 2020 – 2030 • Zpráva o stavu Plzeňské kultury 2017 • Kulturní a kreativní průmysly města Plzeň • Krajská příloha k RIS3 strategii ČR • Smart city Plzeň • Strategický plán města Plzně • Program rozvoje plzeňského kraje 2014+ • Strategie komunitně vedeného místního rozvoje 2014–2020 (2017–2023)
Hlavní město Praha	<ul style="list-style-type: none"> • Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy • Realizační program Strategického plánu h. m. Prahy

	<ul style="list-style-type: none"> • Strategický plán hl. m. Prahy (aktualizace 2015) • Analýza financování kultury v Praze • Kulturní zařízení – informace o počtu kulturních zařízení v hlavním městě Praze • Demografie, bydlení a veřejná vybavenost v Praze – kultura • Analýza potenciálu centra města stát se muzejní a kulturní čtvrtí • Regionální inovační strategie a navazující dokumentace • Management plan (UNESCO) • Význam kulturních a kreativních průmyslů v Evropské unii, České republice a hl. m. Praze
Středočeský kraj	<ul style="list-style-type: none"> • RIS3 strategie Středočeského kraje • Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje • Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji 2018-23 • Aktualizace programu rozvoje územního obvodu Středočeského kraje na období 2018-2024, s výhledem do 2030 • SmartAkcelerator ve Středočeském kraji • Strategie rozvoje mikroregionu Kutnohorsko
Ústecký kraj	<ul style="list-style-type: none"> • Koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Ústeckém kraji 2014–2020 • Strategie cestovního ruchu v Ústeckém kraji 2015–2020 • Strategie rozvoje města Ústí nad Labem 2015–2020 • Krajská příloha k národní RIS 3 – Ústecký kraj • Strategický plán rozvoje města Děčín 2014–2020

	<ul style="list-style-type: none"> • Strategický plán rozvoje města Mostu do roku 2020
Kraj Vysočina	<ul style="list-style-type: none"> • Strategie rozvoje Kraje Vysočina • Strategie rozvoje cestovního ruchu v Kraji Vysočina • Strategický plán rozvoje města Jihlavy 2014–2020 • Strategie rozvoje kultury a cestovního ruchu města Jihlavy • Regionální inovační strategie a navazující dokumentace
Zlínský kraj	<ul style="list-style-type: none"> • Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009–2020 (SRZK) • Strategii rozvoje Zlínského kraje do roku 2030 (aktuálně připravovaná aktualizace SRZK) • Koncepce účinnější péče o tradiční rukodělnou výrobu ve Zlínském kraji na léta 2018–2025 • Financování kultury a zachování kulturního dědictví ve Zlínském kraji 2017–2020 • Koncepce rozvoje organizací Zlínského kraje v oblasti kultury pro období let 2015–2024 • Koncepce rozvoje místní kultury Zlínského kraje na léta 2015–2024 • Program podpory kultury ve Zlínském kraji • Program podpory kultury statutárního města Zlína v letech 2019–2023